

ÇEDAŞ GENEL MÜDÜRÜ NİYAZİ KIVILCIM:
**Bugüne kadar bölgemize
1,4 milyar TL'lik yatırım yaptık**

THE LONDON ENERGY CLUB KURUCU BAŞKANI
MEHMET ÖĞÜTÇÜ:
**'Enerji dengeleri
kökünden sarsılıyor'**

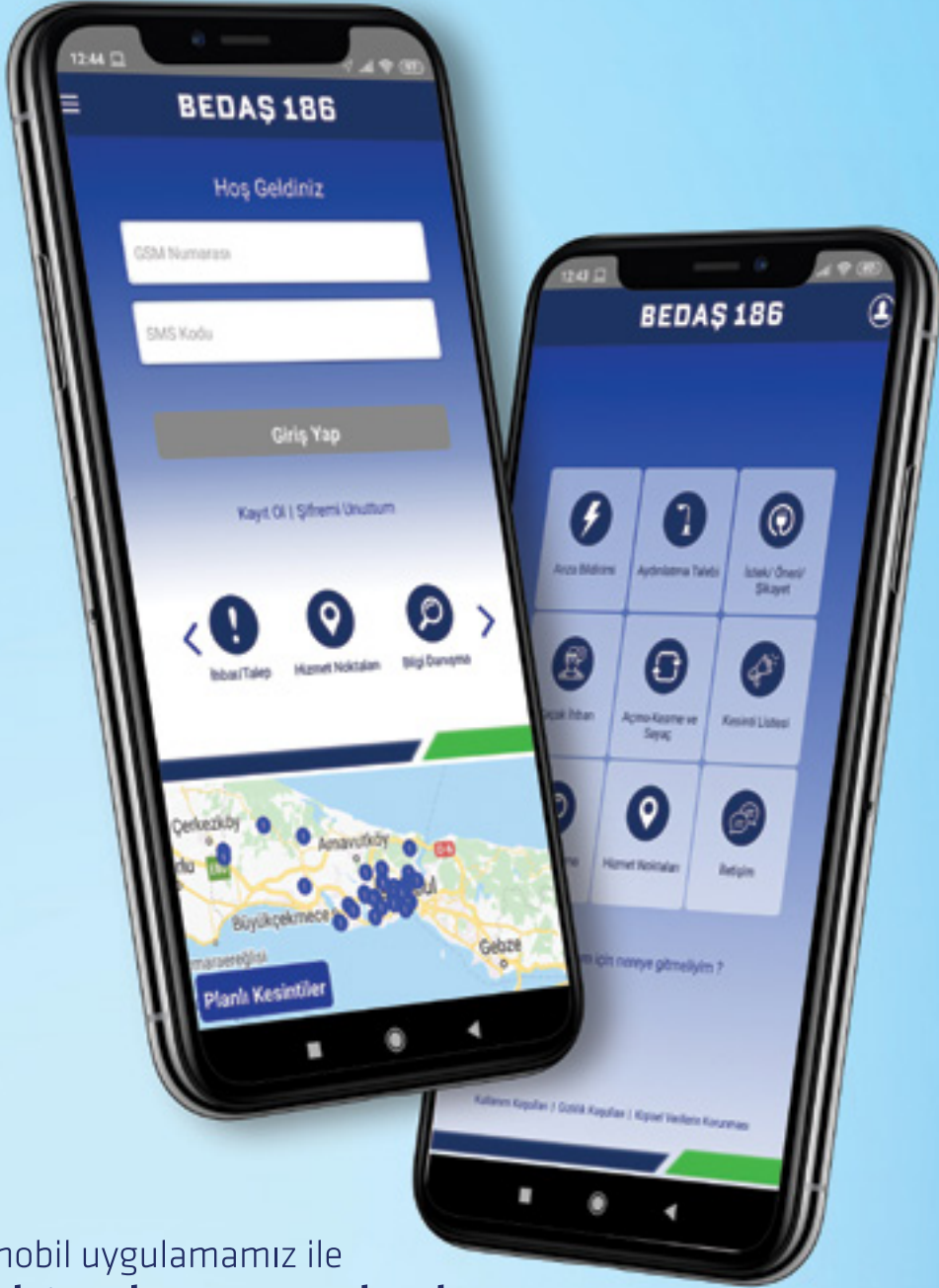
kw için YAZDILAR
EMİN ŞEKEROĞLU
MURAT GÜRSOY

ELEKTRİKTE YENİ NORMAL

Pandemi ile birlikte teknolojiye uzak duran aboneler de dijital kanallara yöneldi. Elektrik dağıtım hizmetinde 'yeni normal' olarak ifade edilen bu dönemde müşteri odaklı aksiyon planları öne çıktı.

BEDAŞ 186 uygulamamız yenilendi!

**BOĞAZİÇİ
ELEKTRİK
DAĞITIM**
“enerjimizle yanınızdayız”

Yenilenen mobil uygulamamız ile
**arıza, aydınlatma, kesme-açma, kaçak
kullanım, sayaç** ve diğer başvurularınızı
işletmelerimize gelmeden hızla yapabilirsiniz.

Merhaba,

Kovid-19 salgını dünyayı kısa zamanda terk etmeyecek ve hepimiz bu yeni normale alışmaya çalışıyoruz. Artık biliyoruz ki salgın bitse de ne çalışma ne eğitim ne de üretimde eski günlere geri dönüş olmayacak. Bu dönemde gördük ki şimdiye kadar 'dijitalleşme sürecini' öteleyen şirketler yatırım programlarını yeniden şekillendirirken teknolojiye uzak duran pek çok tüketici uzaktan işlem yapmaya alıştı.

Biz de bu sayımızda kapağımıza yeni normali taşıdık. Salgın süresince operasyonlarını büyük başarı ile sürdüren, meskenlerin artan talebine karşı hızla çözüm üreterek kesintisiz enerji için gece gündüz çalışan sektörün önde gelen dağıtım şirketleri AEDAŞ, BEDAŞ ve ÇEDAŞ'ın müşteri deneyimi alanında çalışan yöneticileri ile yeni normalin nasıl olacağını, hangi davranışların kalıcı olacağını konuştuk. Bu röportajlar gösteriyor ki yeni normal olarak ifade edilen yeni dönemde ileri teknoloji ile insan dokunuşunu en iyi dengeleyen markalar öne çıkacak.

Dergimize EY Türkiye'nin 'Kovid-19 Sonrası Bilgi Teknolojilerinin Dijital Dünyada Yeni Rolü Raporu'na da geniş yer verdik. Bu rapora göre Türkiye'nin önde gelen firmalarının bilgi teknolojileri liderlerinin yüzde 100'ü önümüzdeki 2 yıl içerisinde yatırım planlarının ne olduğu sorusuna 'veri analitiği ve ileri analitik yatırımlar' yanıtını veriyor. Çalışmanın bir başka ilginç yanı da Türkiye'deki üst düzey yöneticilerin yüzde 76'sının uzaktan çalışmanın daha verimli olduğunu düşünmesi. Bu da gösteriyor ki önümüzdeki dönemde salgın bitse de uzaktan çalışma şirketlerin programları içinde olmaya devam edecek.

Bu sayımızda yine değerli konuklarımız var. ÇEDAŞ Genel Müdürü Niyazi Kıvılcım ile bugüne kadar Sivas, Tokat ve Yozgat'a yaptıkları yatırımları, geleceğe yönelik planlarını ve tabii ki en önemlisi pandemi sürecini nasıl yönettiklerini konuştuk. Bir diğer konumuz ise enerjide oyunun kurallarının değiştiğini anlatan The London Energy Club Kurucu Başkanı ve Global Resources Partnership Yönetim Kurulu Başkanı Mehmet Ögütçü oldu. Ögütçü "Yaşadığımız temel güç kaymalarının doğrudan sonucu olarak küresel enerji dengeleri de kökünden sarsılıyor, yeni bir dünya enerji ve jeopolitik düzeninin yükselişine tanıklık ediyoruz" derken Karadeniz'deki doğal gaz 'müjdesini', Doğu Akdeniz'i bizim için değerlendirdi.

Konuk yazar olarak dergimizde yer alan BEDAŞ Saha Operasyon Direktörü Murat Gürsoy 'Enerjide kesintisiz ve kaliteli hizmet, müşterilerimiz ve biz', AEDAŞ Antalya Bölge Müdürü Emin Şekeroğlu "Elektrik tüketicisinin Kovid-19 salgını ile değişen talepleri" başlıklı yazıları kaleme aldı.

Ve bu sayıda da 'İçimizdeki Sesler'de çalışma arkadaşlarımız kendilerini anlattı. Keyifli okumalar dileğiyle...

ARAMIZA YENİ KATILANLAR

SELEN EBREN KÖKSALAR

Müşteri Deneyimi Süreci
İyileştirme Ekip Lideri

MERVE DEMİRTAŞ

Kalite Yönetim Sistemleri
Ekip Lideri

**BOĞAZİÇİ
ELEKTRİK
DAĞITIM**
"enerjimizle yanınızdayız"

SALİH SERKAN KIR

Aydınlatma Müdür Vekili

ERDEM KAYA

Şebeke Bakım Müdürü

TUNCAY ARSLAN

Proje Danışmanı

**AKDENİZ
ELEKTRİK
DAĞITIM**
"enerjimizle yanınızdayız"

AHMET KARAGÖZ

Akseki-Gündoğmuş İlçe Yöneticisi

4 HABER

Güneş enerjisi dünya elektrik piyasalarının kralı olacak

5 KÖŞE

Elektrik tüketicisinin Kovid-19'la değişen talepleri

6 HABER

Şimdi sıra dijital dönüşümde

9 HABER

Youtuber Ruhi Çenet BEDAŞ ekipleri ile sahaya çıktı

10 KAPAK

İleri teknoloji ile insan dokunuşunu en iyi dengeleyen kazanacak

15 KÖŞE

Enerjide kesintisiz ve kaliteli hizmet, müşterilerimiz ve biz

16 RÖPORTAJ

"Bugüne kadar bölgemize 1.4 milyar TL'lik yatırım yaptık"

23 HABER

AEDAŞ ekipleri kesintisiz enerji için geceliyor

24 RÖPORTAJ

"Yeni bir dünya enerji düzeninin yükselişine tanıklık ediyoruz"

30 İÇİMİZDEKİ SESLER

7/24 YANINIZDAYIZ!

Tüm talep ve önerilerinizi
Twitter Destek Hattı üzerinden
bize iletebilirsiniz.

ÇAMLIBEL
ELEKTRİK
DAĞITIM
"enerjimizle yanınızdayız"

İMTİYAZ SAHİBİ:

ARZU HATİCE ATIK

YAYIN KURULU:

MURAT YİĞİT
BAHADİR MÜDÜROĞLU
NİAZİ KIVILCIM
BEKİR BULUT
KAZIM ŞEKER

FOTOĞRAF VE ARŞİV

SORUMLULARI:

ASKER GÖÇMENOĞLU
ERKAN ÖZKAN

İLETİŞİM:

ABİDE-İ HÜRRİYET CAD. NO:168
34403 KAĞITHANE / İSTANBUL
T: 0 212 311 8000
F: 0 212 311 8011

SORUMLU YAZI İŞLERİ MÜDÜRÜ

UMUT AKTAŞ

GENEL YAYIN YÖNETMENİ

HACER GEMİCİ
hacergemicig@gmail.com

GÖRSEL YÖNETMEN

SERKAN ÖZGER

BASKI VE CİLT

INKART REKLAM VE
MATBAA HİZMETLERİ
MALTEPE MAH. DAVUTPAŞA CAD.
NO:81/124 ZEYTİNBURNU/İST.
Telefon: 0212 546 09 50
www.inkartreklam.com

‘Güneş enerjisi dünya elektrik piyasalarının kralı olacak’

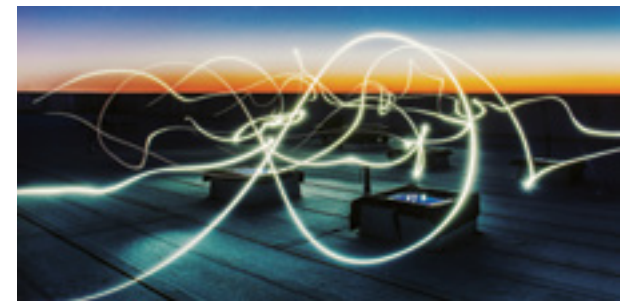
Uluslararası Enerji Ajansı’nın yayınladığı rapora göre gelecek on yılda artacak elektrik talebinin yüzde 80’i yenilenebilir enerji kaynaklarına karşılanacak. Özellikle güneş enerjisi yatırım maliyetlerinin düşmesi sonucu birçok ülkede güneşe yatırım yapmak kömür ve petrol tüketiminden daha avantajlı hale geldi. Güneş enerjisinde maliyetlerin çok büyük oranda düşmesi ve bu düşüşün devam ediyor olması güneş enerjisinin geleceğini ve yatırım planlarını güçlendiriyor. 2010 yılında güneş enerjisinde kilowatt/saat üretimin maliyeti 38 sent iken bugün bu rakam 6 sente kadar düştü. IEA Direktörü Fatih Birol, “Güneş enerjisinin dünya elektrik piyasalarının kralı olacağını düşünüyorum” dedi.

IEA Raporu’na göre 2023’ten itibaren güneş enerjisi kapasitesinin yıllık bazda yüzde 12 artması

bekleniyor. Yenilenebilir enerji kaynaklarının tamamı 2025’ten itibaren küresel elektrik piyasası için kömürden daha fazla elektrik üretiyor olacak. 2019’da küresel elektrik üretiminin yüzde 8’i rüzgar ve güneş enerjisinden temin edildi. Bu oranın 2030’da yüzde 30’a çıkması öngörülüyor. 2025 yılında 275 GW kapasite kömür santrali kullanım

dışı bırakılacak. Bu 2019’daki küresel kömür kapasitesinin yüzde 13’üne tekabül ediyor. IEA Raporu’na göre 2021’de güneş enerjisi yatırımları için maliyet oranları 2019’un yüzde 42 altına düşerek 3,9 sent/kW/h seviyelerine gerileyecek. Bu rakam güneş enerjisi yatırımlarını kömür yatırımlarından yüzde 80 daha az maliyetli hale getirecek.

Facebook’un enerji deposu yapay zekâ!

Facebook ve Carnegie Mellon Üniversitesi enerji depolama teknolojisi geliştirmek için yapay zekâ kullandıkları bir proje üzerinde çalıştıklarını açıkladılar. Yeni teknoloji, depolanamayan güneş ve rüzgâr enerjisini yapay zekâ kullanarak depolanabilir ve sonrasında başka bir yakıtla çevrilebilir hale getirecek katalizörler üzerine çalışıyor. Yapılan açıklamada, Carnegie Mellon Üniversitesi ve Facebook uzmanlarının yapay zekâyı kullanarak binlerce katalizör üretebileceklerine inandıkları ifade edildi.

En kötü senaryoda dönüş 2025 yılında

Uluslararası Enerji Ajansı (IEA) yayınladığı raporunda Kovid-19 sürecinden küresel toparlanmaya dair birkaç senaryo üzerinde durdu. IEA, gecikmiş bir iyileşme senaryosu koşulları altında, küresel enerji sektöründe pandemi öncesi seviyeye dönüşün 2 yıl gecikerek 2025’te gerçekleşebileceğinin altını

çizdi. Gecikmiş iyileşme senaryosu gerçekleşirse dünya ekonomisinde kısa vadeli bir çöküş olabileceğine işaret eden IEA, 2020’de enerji talebinin yüzde 5, enerjiyle ilgili CO2 emisyonlarının yüzde 7 ve enerji yatırımlarının yüzde 18 düşeceği öngörüsünde bulundu. Bu dönemde petrol talebinin yüzde 8, kömür talebinin yüzde 7, küresel doğal gaz talebinin ise yüzde 4 düşmesi bekleniyor.

EMİN ŞEKEROĞLU
AEDAŞ ANTALYA DOĞU
BÖLGE MÜDÜRÜ

Elektrik tüketicisinin Kovid-19’la değişen talepleri

1 Aralık 2019’da Çin’in Hubei bölgesinin başkenti olan Wuhan’da ortaya çıkan virüs, Dünya Sağlık Örgütü tarafından Mart 2020’de pandemi olarak ilan edildi ve ardından durumun bir Uluslararası Kamu Sağlığı Acil Durumu (PHEIC) olduğu açıklandı. Sonrasında ise Kovid-19 salgını ile ilgili bilinen tek şey, her şeyin ve dolayısıyla dünyanın değişmiş olması.

Kovid-19 sürecinde bireylerin, tüketicilerin dünyayı görme şeklinin, düşünme ve yaşamlarını sürdürme şekillerinin değiştiği gözlemleniyor. Buna bağlı olarak yaşanan ekonomik ve sosyal değişimler ise tüketicilerin taleplerinin değişmesine neden oluyor.

Tüketim alışkanlıklarındaki bu değişikliğe, evde uzun süre vakit geçirmek, sosyal mesafe kurallarına uyma gerekliliği, pandeminin oluşturabileceği risklerden kaçınma çabalarının sebep olduğu söylenebilir. Literatüre bakıldığında değişen tüketim alışkanlıklarında ise ön plana çıkan ürünlerin gıda, ilaç, sağlıklı yaşam ve hijyen alanında olduğu görülüyor.* Aynı zamanda konuya ekonomik ve sektörel anlamda bakıldığında Kovid-19 salgını ile tarım sektörünün stratejik öneminin arttığı ve bunun da toplumsal farkındalık yarattığı gözlemleniyor.** Bu farkındalığın kırsalda iş imkânlarını artırarak gençler başta olmak üzere tarımla ve kırsalla bağları olan kişilerin, tarıma ve kırsala dönüşünü sağlayıcı ve özendirici bir fırsat yaratacağına düşünülüyor.

TARIMSAL ABONELİKLERİN TÜKETİMLERİNDE ARTIŞ GÖZLENİYOR

Nitekim günümüz dünyasında en temel ihtiyaçlarımızdan olan elektrik enerjisi, tüketim alışkanlıklarımızın da başında gelmekte. Elektrik tüketim alışkanlığımızdaki değişim ise bu dönemde öne çıkan ürün gruplarındaki değişime ve ekonomik fırsatlara göre şekilleniyor. Tüketim alışkanlıklarında ön plana çıkan tarıma dayalı gıda, ilaç ve sağlıklı yaşam ürünlerinin yanı sıra salgının tarım sektörünün önemini artırması tarımsal abonelik başvurularında ve tarımsal aboneliklerin tüketimlerinde artışa neden olduğu gözlemleniyor.

Akdeniz Elektrik Dağıtım A.Ş.’nin hizmet bölgesi Antalya, Isparta ve Burdur illerinde 2019 ve 2020’nin ilk 9 ayındaki tüketim miktarları ve yeni abonelik sayıları incelendiğinde rakamlar buradaki hareketi ortaya koyuyor. 2019’un ilk 9 ayında bölgemizde toplam tüketim miktarı 7 milyon 337 bin 57 MWh, yeni abone sayısı ise 74 bin 758 düzeyindeydi. Yine tüketim miktarının içerisindeki tarımsal sulama tarife grubuna ait tüketim miktarı 228 bin 938 MWh, yeni abone sayısının içerisindeki tarımsal abone sayısı ise 1.514 idi.

2020’ye bakacak olursak ilk 9 ayda toplam tüketim miktarının 6 milyon 323 bin 68 MWh, yeni abone sayısının ise 33 bin 958 olduğunu görüyoruz. Bu dönemde tüketim miktarının içerisindeki tarımsal sulama tarife grubuna ait tüketim miktarı 261 bin 303 MWh, yeni abone sayısının içerisindeki tarımsal abone sayısı ise 2 bin 210 olarak gerçekleşti.

Rakamlar incelendiğinde Kovid-19 salgınının ekonomi üzerindeki etkilerine paralel olarak bir önceki yıla göre toplam tüketim miktarında yüzde 14, toplam yeni abonelik sayısında yüzde 55 düşüş olsa da bireylerin tüketim alışkanlıklarına paralel olarak tarımsal tüketim miktarında yüzde 14, abonelik sayısında yüzde 46 artış dikkat çekiyor.

KAPASİTE ARTIŞI GİBİ PLANLAMALARIN GÖZDEN GEÇİRİLMESİ GEREK

Bu noktada pandemi sonrası dönemde tüketicilerin değişen alışkanlıklarına göre elektrik tüketim taleplerinde de değişimler olacağı aşikar. Sektörün bu doğrultuda hizmet faaliyetlerini önceliklendirmesi, tarımsal faaliyetin yoğun olduğu bölgelerde şebeke iyileştirmesi ve kapasite artışı gibi planlamalarını gözden geçirmesi ve bölgelerdeki bakım onarım sıklıklarının artırması gerektiği ortaya çıkıyor.

* Knotek II, E.S., Schoenle, R., Dietrich, A., Kuester, K., Müller, G., Myrseth, K.O.R., ve Weber, M., (2020), “Consumers and COVID-19: A Real-Time Survey”, *Economic Commentary*, (2020-08), s.1-6.

** YAVUZ, F. (2020, Mayıs). *Tarım Koronavirüs Etkisi. Kriter: Aylık Siyaset Toplum ve Ekonomi Dergisi*, Yıl 5 (46), 86-89.

ŞİMDİ SIRA DİJİTAL DÖNÜŞÜMDE

EY Türkiye'nin, 'Kovid-19 Sonrası Bilgi Teknolojilerinin Dijital Dünyada Yeni Rolü Raporu'na göre Türkiye'deki şirketlerin salgın sonrasında öncelik verecekleri konular arasında ilk sırada yüzde 75 ile dijital dönüşümü yaygınlaştırmak geliyor. Yüzde 100'ü ise önümüzdeki 2 yıl içerisinde yatırım planları arasına veri analitiği ve ileri analitik yatırımlarını almış durumda.

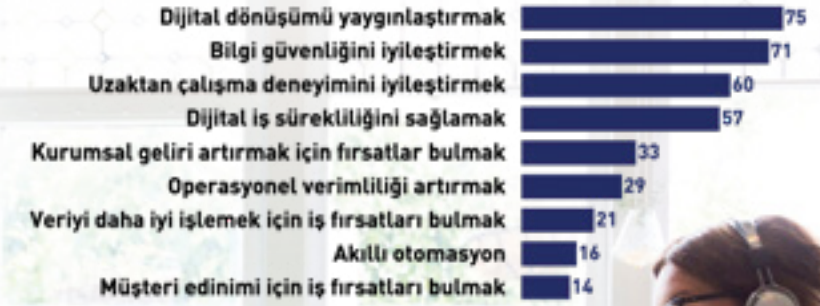
Kovid-19 küresel salgını, dünya çapında binlerce şirketin ve milyonlarca insanın yaşam ve iş yapış şekillerini önemli ölçüde değiştirdi ve değiştirmeye devam edecek gibi görünüyor. Çünkü Kovid-19 bugüne kadar deneyimlenen hiçbir krize benzemiyor. Baktığımızda salgının etkisiyle sürdürülebilir teknolojilerin ön planda olduğu yeni dünya düzenine geçiş öngörülüyor. Dijital ortama teması zorunlu kılan bu salgın döneminde, ofisler yerine evden çalışmanın, örgün eğitimin, toplantı ve konferansların sanal ortamda gerçekleştirilmesi uygulamalı olarak deneyimleniyor.

Dünyanın büyük denetim ve danışmanlık şirketlerinden EY (Ernst & Young) Türkiye'nin, 'Kovid-19 Sonrası Bilgi Teknolojilerinin Dijital Dünyada Yeni Rolü Raporu'na göre de salgının etkilerini bertaraf edebilmek adına değişim kaçınılmaz. Araştırmaya katılan şirketlerin yüzde 52'si bu değişimin önümüzdeki altı ay içinde yaşanacağını, yüzde 13'ü ise şu anda yaşanmakta olduğunu düşünüyor. Kovid-19'un etkisiyle sürdürülebilir teknolojilerin ön planda olduğu yeni dünya düzenine geçiş öngörülüyor. Çünkü pandemi hem iş dünyası hem de toplumsal dönüşümü zorunlu kıldı. Rapora göre gelecekte şirketler daha sürdürülebilir adımlar atarak uzun vadeli değer yaratma konusunda proaktif bir rol almayı tercih edecek. Nitekim yöneticilerin yüzde 61'i salgının etkilerinin şirketlerinde dijital dönüşümü hızlandırdığı görüşünde.

UZAKTAN ÇALIŞMA MODELİ KALICI HALE GELİYOR

Türkiye'nin önde gelen firmalarında bilgi teknolojileri liderlerinin yüzde 100'ü 'Önümüzdeki 2 yıl içerisinde yatırım planlarının ne olacağı' sorusuna 'veri analitiği ve ileri analitik yatırımları' olarak yanıt veriyor. İkinci sırada yüzde 70 ile uzaktan çalışma düzenine geçişte artış gösteren bulut tabanlı sistemler gelirken onu yüzde 59 ile de yapay zekâ yatırımları takip ediyor.

Türkiye'deki şirketlerin Kovid-19 sonrası iyileştirme öncelikleri

Türkiye'nin önde gelen firmalarının bilgi teknolojileri liderlerinin 2 yıllık yatırım planları

ÜST DÜZEY YÖNETİCİLERİN YÜZDE 76'SI DAHA VERİMLİ OLDUĞUNU DÜŞÜNÜYOR

Türkiye'de uzaktan çalışanların yüzde 55'i bu modelin kendilerini daha verimli hale getirdiği görüşünde. Trafikte kaybedilen zaman ve ofiste yaşanan dikkat dağınıklığının uzaktan çalışma düzeninde olmayışının verimliliklerini artırdığını ifade ediyorlar. Üst düzey yöneticilerinin yüzde 76'sı da iş süreçlerinin eskisinden daha verimli olduğu görüşünde. Yine üst düzey yöneticilerin yüzde 71'i uzaktan çalışmayı maliyet minimizasyonu için bir fırsat olarak bakıyor.

Durum böyle olunca şirketler iç ve dış müşterilerinin ihtiyaçlarına ve değişen talebe yanıt verebilmek için dijital dönüşüm planlarını hızlandırmayı düşünüyor. Şirketlerin zorlanacağı bölüm asıl şimdi başlıyor. Uzun vadede 'Şirket stratejinizi revize edecek misiniz? Gelecek yılın bütçesini nasıl planlayacaksınız? Hangi projeler devam etmeli? Hangi projeler ertelenmeli? Hangi teknolojiye yatırım yapmalı?' gibi cevaplanması gereken birçok stratejik soru ortaya çıkıyor. Bu sorulara yanıt aranan

araştırmada, Türkiye'deki şirketlerin salgın sonrası öncelik verecekleri konular arasında yüzde 75 ile ilk sırada dijital dönüşümü yaygınlaştırmak geliyor. Bilgi güvenliğini iyileştirmek yüzde 71 ile ikinci sırada, uzaktan çalışma deneyiminin iyileştirilmesi de yüzde 60 ile üçüncü sırada yer alıyor. Uzaktan çalışmanın ilk üçe girmesinde en büyük neden olarak bu modelin hem verimli hem de düşük maliyetli olabileceğinin anlaşılması gösteriliyor. Görünen o ki iş süreçlerinin dijitalleşmesiyle zaman ve mekân kavramlarından bağımsız bir şekilde çalışmaya olanak tanıyan bu uygulama, şirketlerin politikalarında kalıcı bir yer bulacak.

EY Türkiye'nin anketine katılan üst düzey yöneticilerinin yüzde 95'i salgından sonra da uzaktan çalışma uygulamasının devam edeceğini ifade ediyor. Şirketler uzun vadeli stratejilerini güncellerken uzaktan çalışmanın iş hayatının yeni normali olması da gündem maddeleri arasında yer alıyor. Salgın boyunca uygulanan birçok uzaktan çalışma modeli, yeni normale geçiş ile birlikte hibrit çalışma modeline (yarı uzaktan, yarı ofis) dönüşecek. Hibrit çalışma modelinde fiziki ofisler sadece bir araya gelmenin zorunlu olduğu durumlarda kullanılabilir. Silikon vadisinde yer alan dünya teknoloji devlerinden bazıları, 2020 sonuna kadar uzaktan çalışmayı yeni normal olarak nitelendirirken bazıları ise salgın sonrası isteyen her çalışanın uzaktan çalışabileceğini şimdiden açıklamış durumda.

Kovid-19 etkisi ile teknoloji kullanım alanları nasıl değişecek?

- Avrupalı şirketlerin yüzde 56'sı Kovid-19 krizine rağmen 2020 yılı veri analitiği ile ileri analitik yatırımlarını artıracığını söylüyor.
- Salgın öncesinde de oldukça heyecanlandırıan bir konu olan yapay zekânın, Kovid-19 etkisiyle küresel pazar büyüklüğünün 2025 yılında 17.4 milyar dolara yükselmesi bekleniyor.
- Dünya genelinde şirketlerin yüzde 40'ı küresel salgının bulut bilişimine geçişi hızlandırdığı görüşünde.
- Hızlı bir şekilde ve geniş çaplı veri toplanmasını sağlayan nesnelerin interneti teknolojisinin küresel büyüklüğünün 2021 yılında 243 milyar dolara ulaşması bekleniyor.

İLK ÇEYREKTE 'TEMASSIZ' KULLANIMI YÜZDE 40 ARTTI

Salgınla birlikte 7'den 70'e herkesin dijital platformları zorunlu olarak kullanışı, tüketici alışkanlıklarının da değişmesine neden oldu. Rapora göre Türkiye'de salgından önce internetten alışveriş yapan kişilerin oranı yalnızca yüzde 10 iken bu oran salgınla beraber yüzde 80'lere çıkmış durumda. Bu sırada temassız ödeme de hayatımıza iyice yerleşti. Türkiye'de Mart ayında temassız ödeme adeti geçen yıla kıyasla 3 kat artış göstererek 2.5 milyon farklı kart ilk kez temassız ödemelerde kullanıldı. Dünya çapında ise temassız ödemeler, 2020 yılının ilk çeyreğinde küresel bazda yüzde 40 oranında artış gösterdi.

Ücretsiz erişim seçenekleri herkesin gözdesi haline geldi

Çalışanların farklı konumlardan işlerini yürütmeye başlaması ile birlikte iş birliği ve iletişim araçlarına olan talep ve ihtiyaç bu dönemde oldukça arttı. Zoom, Microsoft Teams, Google Meet, Cisco Webex, Slack gibi uygulamalar karşılaşılan bu zorlu süreçte hızlı ve kolay erişim sağlamak adına ücretsiz erişim seçenekleri sundu. Bu dönemde;

- Microsoft Teams'in 20 milyon olan aktif kullanıcı sayısı,

Mart ayında 32 milyona ulaştı. Ardından 1 hafta içerisinde 12 milyon artarak 44 milyona yükseldi.

- Zoom'un 10 milyon olan günlük kullanıcı sayısı, Nisan ayına 200 milyona ulaştı. Ardından bu sayı 3 hafta içerisinde yüzde 50 artarak 300 milyon kullanıcıya yükseldi.
- Webex Teams üzerinden gerçekleştirilen mesajlaşma Şubat ayına kıyasla yüzde 35 arttı.

Youtuber Ruhi Çenet BEDAŞ ekipleri ile sahaya çıktı

Youtuber Ruhi Çenet İstanbul Avrupa Yakası'nda kesintisiz enerji için çalışan BEDAŞ ekiplerinin sahadaki zorlu çalışmalarının bir gününe eşlik etti. Gün boyu elektrik dağıtım sektörüne özgü birçok işi deneyimleyen Çenet, elektrik direğine tırmandı, ekiplerle birlikte arıza tespiti ve onarım süreçlerine katıldı.

Elektrik dağıtımını anlatmakta faydalı olacak bir paylaşım

BEDAŞ Genel Müdürü Murat Yiğit, elektrik dağıtım hizmetinin uzmanlık isteyen zorlu bir alan olduğuna işaret ederek, "Tabii ki şirket olarak hedefimiz abonelerimize kesintisiz enerji sunmak. Ancak bazen altyapı şirketlerinin yaptığı kazılar, bazen sert hava koşulları, bazen de yatırım sırasında iş sağlığı ve güvenliği çerçevesinde kesintiler ortaya çıkabiliyor. Saha ekiplerimiz sorunların çözümü, abonelerimizin enerjisiz kalmaması için yedi gün 24 saat esası ile çalışıyor. Sosyal medyada çok sevilen, takip edilen bir kişinin bu zorlu şartları anlatan video hazırlaması bizim kendimizi anlatmamızda çok faydalı olacak diye düşünüyorum. Kendisine gösterdiği bu duyarlı çalışma için şirketim adına teşekkürlerimi iletmek istiyorum" diye konuştu.

Hazırladığı birbirinden farklı ve ilginç içerikler ile dikkat çeken Youtuber Ruhi Çenet, bir günlüğüne İstanbul

Avrupa Yakası'nda elektrik dağıtım hizmeti veren Boğaziçi Elektrik Dağıtım A.Ş.(BEDAŞ) çalışanlarıyla 'sahada' görev başındaydı.

Gerçekleştirilen çekimler 'tamamen elektriksiz ve güvenli ortamlarda' yapılırken Çenet'e direğe tırmanma, aydınlatma bakımı

için hidrolik sepeti doğru kullanma teknikleri gibi birçok konuda ön eğitim verildi.

ELEKTRİK DİREĞİNE TIRMANDI

Sahaya çıkmadan önce BEDAŞ'ın Uzaktan Kontrol ve Kumanda Merkezi olan SCADA bölümüne giren Çenet, tüm iş sağlığı ve güvenliği önlemlerinin sağlanmasının ardından saha ekipleri ile arızanın çözümü için elektrik direğine tırmandı.

Çenet İstanbul Avrupa Yakası'nda yeraltındaki kabloların zarar görmesi nedeniyle oluşan arızayı onaran ekiplere de eşlik etti, hidrolik sepete binerek yanmayan sokak lambalarının onarım sürecinde yer aldı.

Ruhi Çenet'in elektrik dağıtım hizmetinin ne kadar zorlu ve uzmanlık isteyen bir alan olduğunu anlattığı video yayınlandığı andan itibaren büyük ilgi gördü.

ileri teknoloji ile insan dokunuşunu en iyi dengeleyen KAZANACAK

Kovid-19 herkesin hayatını bir şekilde etkiledi. Artık hayattan, çalıştığımız kurumdan, bize hizmet veren şirketlerden belediklerimiz, önceliklerimiz değişti. Bu değişimin farkında olan Türkiye'nin elektrik dağıtımında öncü şirketleri AEDAŞ, BEDAŞ ve ÇEDAŞ bu yeni normalde beklentilere yanıt verebilmek adına projeler, çözümler sunuyor.

Mart 2020'den itibaren Türkiye'yi de etkisi altına alan Kovid-19 pandemisi hemen her alanda ezber bozdu, iş yapış şekillerini değiştirdi. Hala dünyayı etkisi altında tutan bu salgında Türkiye'de elektrik dağıtım sektörü oyuncularını başarılı bir performans sergiledi.

Çalışan ve abonelerin sağlığı için her türlü tedbiri alan sektörde

liderliği sırtlanan Boğaziçi Elektrik Dağıtım A.Ş. (BEDAŞ), Akdeniz Elektrik Dağıtım A.Ş. (AEDAŞ), Çamlıbel Elektrik Dağıtım A.Ş. (ÇEDAŞ) bir yandan da salgın ile değişen müşteri davranışı ve beklentilerine hızla yanıt üretmeye çalışıyor. Çünkü pandemi nedeniyle oluşan 'endişe', davranış eğilimlerini değiştirdi. Daha önce dijital kanallara uzak duran müşteri kitlesinde bile bu

yöne doğru bir kayış gözlemlendi.

Biz de bu sayımızda Türkiye'nin bu üç büyük dağıtım şirketinin yeni normalde müşteri deneyimlerini, beklentilerini bunları karşılamak için attıkları adımları konuştuk. Bu röportajlar gösteriyor ki yeni normal olarak ifade edilen yeni dönemde ileri teknoloji ile insan dokunuşunu en iyi dengeleyen markalar öne çıkacak.

BEDAŞ MÜŞTERİ DENEYİMİ MÜDÜRÜ **YILDIRAY KİBAR:**

Müşteri odaklı yeni bir aksiyon planına ihtiyaç var

Kovid-19 pandemisinin dünyayı hazırlıksız yakaladığını ifade eden Boğaziçi Elektrik Dağıtım A.Ş. (BEDAŞ) Müşteri Deneyimi Müdürü Yıldırım Kibar, bu dönemde kurumların iş yapış şekillerinden tüketici alışkanlıkları ile ihtiyaç ve beklentilerine kadar birçok değişikliğin yaşandığını işaret etti. Bu değişikliklerde salgın nedeniyle yaşanan endişelerin, sokağa çıkma ve yaş gruplarına göre getirilen sınırlamaların büyük etkisi olduğunu anlatan Kibar, "Elektrik dağıtım sektörü özelinde düşünürsek evden çalışma modeline yoğun bir şekilde geçilmesiyle beraber enerji tüketiminde de doğal bir artış yaşandı. İnsanlar 'yeni normal' içinde

yaşadıkları deneyimi normalleştirdikçe tüketimlerinin artışı fark edemediler. Bu da faturalarının sayac hatası veya kaçak elektrikten arttığını düşüncelerine yol açtı. Ayrıca bekleme sırası gerektiren işlem merkezlerinde sosyal mesafe, önem verilen bir durum haline geldi. Proje başvuruları, fiziksel temas gerektiren evraklarla ilgili konularda hem müşteri hem de çalışma arkadaşlarımız tarafından hassasiyet oluştu" dedi.

DİJİTAL ÇAĞI DOĞRU ANLAMAK GEREK

"Kovid-19'un getirdiği belirsizlik ortamında sağlık ve güvenlik tüketici gündeminde birinci sıraya yerleşti. Firmalar da bu yaklaşımı hem müşterilerine hem de çalışanlarına eksiksiz yansıtmak durumunda kaldı" değerlendirmesinde bulunan Kibar sözlerine şöyle devam etti:

"Bir yandan şirketlerin operasyonları daha önce karşılaşmamış sorunlar ile test edilirken diğer yandan da müşterilerin yeni geliştirdikleri davranış ve beklentiler, firmaların müşteri odaklı yeni bir aksiyon planına ihtiyaçlarını artırdı. Müşteri deneyiminin yeniden tanımlandığı bu dönemde, müşterilerin beklentileri deneyimden ziyade operasyonun devamı olurken bunun en büyük örneği kriz öncesi dijital kanalı tercih etmeyen müşterilerin dahi kanal tercihlerinin dijitalle kayması oldu. Görünen o ki şirketlerin teknolojiyi bir bilgilendirme kanalı veya beklentileri ölçtüğü bir alan olarak görmesi yeterli değil. Dijital çağı doğru anlamak ve tüm süreçleri bu dinamiklere göre dönüştürmek, özellikle içinden geçtiğimiz süreçten sonra daha da önemli bir hal aldı. Hangi iş kolunda olursa olsun operasyonel süreçlerin de dijitalleşmesi, tüm süreçlere dijitalden ulaşılması ve takip edilebilirliğinin artması değişen müşteri ihtiyaçlarına karşı geliştirilecek en doğru yol olacak."

'BAKIM VE YATIRIMDA YENİ PLANLAMALAR YAPTIK'

BEDAŞ Müşteri Deneyimi Müdürü Yıldırım Kibar, bu dönemde yaptıkları çalışmaları şöyle sıraladı:

- Sokağa çıkma yasağının ilk uygulanmaya başladığı dönemde operasyonel önlemler aldık. Bakım ve yatırım çalışmalarında da yeni planlamalar yaparak daha az enerji kesintisi olmasına dikkat ettik.
- Proje başvuruları daha önceden de dijital kanaldan yapılabiliyordu. Biz bu dönemde bu kanalı iyileştirerek ve çerçevesini genişleterek hukuki olarak mümkün olan tüm başvuruların buradan yapılabilmesini sağladık. Hala üzerinde çalıştığımız dijital kanal geliştirmelerimiz mevcut.
- Hem çalışanlarımız hem de müşterilerimiz için koruyucu ve uyarıcı işaretlemeler ve malzemeler ile fiziksel teması engelleyecek önlemler aldık.

AEDAŞ İSG YÖNETİCİSİ **AHMET TUHAN:**

Salgın boyunca aldığımız önlemler geçici değil, kalıcı

Akdeniz Elektrik Dağıtım A.Ş. (AEDAŞ) İş Sağlığı ve Güvenliği Yöneticisi Ahmet Tuhan, pandemiye dönüşen Kovid-19 salgınının küresel bir sağlık krizi olduğuna işaret ederek "Salgının daha ne kadar süreceği net olmadığı için önlemlerin nasıl bir değişim göstereceğini zamanla yaşayıp göreceğiz. Bu nedenle salgın boyunca aldığımız tüm önlemlerin uzun bir süre daha kalıcı olacağını söylemek mümkün" ifadesini kullandı. AEDAŞ olarak bu dönemde uygulamaya alınan sağlık ve güvenlik önlemlerin hiçbirinin geçici çözüm adına üretilmediğine dikkat çeken Tuhan, "Aksine bu önlemlerin kalıcı çözümler olduğunu, yaşamımızı daha sağlıklı şekilde devam ettirmemize yönelik olduğunu belirtmek isterim. AEDAŞ ailesi olarak alınan önlemler, uygulamalar ve kararların

gelecekte atacağımız adımların teminatı olduğunu da söyleyebiliriz" değerlendirmesinde bulundu.

ONLINE HİZMETLERE TALEP ARTTI

Pandemi süreciyle birlikte sağlık için evlerde kendini izole eden milyonlarca kişinin uzaktan çalışmaya geçtiğini anımsatan Tuhan sözlerine şöyle devam etti:

"Bu noktada elektrik, müşterilerimizin mevcut gereksinimlerinin yanı sıra ekstra önem kazandı. Bu dönemde müşterilerimiz elektrik dağıtım sektörünün, tedarik zincirinde ne kadar önemli rolü olduğunu fark etti. Müşterilerimiz pandeminin ilk dönemlerinde 'evde kal' çağrılarına uyum sağladı ve işlemleri için işletme binalarımıza gelmek yerine online kanallarımızı daha çok tercih etti. İşletmelerimize geldikleri süreçlerde ise minimum seviyede temas ettikleri, sosyal mesafeyi korudukları ve maskelerini kullanma duyarlılığını gösterdikleri görüldü. Online hizmetlerimize talepler arttı. Online kanallarla çözüm yaratabildiğimiz için müşteri memnuniyetini bu yönde sağlamış olduk. Müşterilerimizin ayağına hizmet götürme olanağı yaratmak, onlar ve bizler için önemli hale geldi."

Şirket bünyesinde aldıkları tüm sağlık ve güvenlik tedbirlerinin yerinde ve doğru olduğu yönünde gerek çalışan gerekse müşterilerden çok olumlu geri bildirim aldıklarını vurgulayan Tuhan, "Bu yapılan geri bildirimler bize yol haritamızı çizmemizde büyük katkı sağlıyor. Yeni yaşam sistemimizde ekip ruhumuzun gelişmiş olması ileriye doğru daha güçlü, sağlıklı ve güvenilir adımlar atmamıza ivme kazandırıyor" ifadesini kullandı.

HAYATA BAKIŞ AÇISI VE ALIŞKANLIKLAR DEĞİŞTİ

AEDAŞ olarak önceliklerini 'müşterilerin ve çalışanların sağlığı' olarak özetleyen Ahmet Tuhan çalışmalarını şöyle sıraladı:

- Bütün sıkıntılı süreçlere rağmen öncelikli ihtiyaç olan elektrik hizmetini kesintisiz sağladık. Bakım ve yatırım çalışmalarında da yeni düzenlemeler yaparak daha az enerji kesintisi olmasına dikkat ettik. Müşterilerimizin mağdur olmamaları adına en az arıza için gerekli önlemleri olarak maksimum çaba harcadık.
- Çalışanlarımız ve müşterilerimizin ihtiyaçlarına yönelik analizler yapılarak önlemler, uygulamalar belirledik. Teknolojik ve dijital olarak tüm gelişim ve değişimlere uyum sağladık.
- Sağlık Bakanlığımızın ve valiliklerimizin aldığı tüm önlemler ve kurallar çerçevesinde hızlı bir şekilde adaptasyon sürecini başlattık. Bu kapsamda maske kullanımı, sosyal mesafe, şeffaf bariyerler gibi birçok önlem aldık.
- Bakım ve yatırım çalışmalarında da yeni düzenlemeler yaparak daha az enerji kesintisi olmasına dikkat ettik.

ÇEDAŞ İDARİ İŞLER YÖNETİCİSİ **OSMAN NUMAN PEKŞEN:**

Tüm süreçlerde ilk önceliği sağlık aldı

Tüm dünya ile birlikte Türkiye'yi de etkisi altına alan Kovid-19 salgınının günlük alışkanlıkları, iş yapış şekillerini hatta davranış kalıplarını köklü bir şekilde değiştirdiğini söyleyen Çamlıbel Elektrik Dağıtım A.Ş. (ÇEDAŞ) İdari İşler Yöneticisi Osman Numan Pekşen, sağlık ve güvenliğin her beklentinin önüne geçtiğini söyledi. "Yeni normalde müşterilerimiz salgınla birlikte yaşayabilmek adına, otoriteler önerliğinde alınan tedbirlere hassas bir şekilde uyarak taleplerini ve işlemlerini bilinçli şekilde elektronik ortamlara yöneltti ve fiziki temastan kaçındı. Buna rağmen gerçekleştirilecek zorunlu fiziki işlemlerde müşterilerimiz; maske, mesafe ve hijyen kurallarına uyarak taleplerini iletmeye ve aynı hassasiyeti

bizlerden de beklemeye başladı" diyen Pekşen şu değerlendirmelerde bulundu:

ZORUNLU TEDBİRLERİN ÖTESİNE GEÇEN FARK YARATTI

"Pandemi döneminde kaliteli yaşam sürme ve hizmet alma ihtiyacından daha önemli bir ihtiyaç ortaya çıktı. O da sağlıklı yaşam. Salgın döneminde yaşanan can kayıpları ve insan vücudunda virüsten dolayı oluşan kalıcı rahatsızlıklar müşterilerimizin beklentilerini de ilk etapta sağlıklarının korunması olarak değiştirdi. Fark yaratan işletmeler, zorunlu tedbirlerin ötesine geçerek müşterilerinin sağlığına yönelik uygulamalarını ve dijital hizmetlerini azami seviyede geliştiren ve uygulamaya dönüştürenler oldu. Yeni normalde salgınla birlikte yaşam sürdürme gayreti bir takım düzenlemelere yol açtı. Müşterilerimizin elektronik ortamda hizmet alma ve işlem yapma talepleri kapsamında müşteri hizmetlerine yönelik birimlerimizin öncülüğünde dijital kanal iyileştirmeleri gerçekleştirildi. Aldığımız önlemler sayesinde geçmişte dikkat ettiğimiz ve önem verdiğimiz müşteri memnuniyeti uygulamalarımızı bir basamak daha ilerleterek sağlıklı ve güvenli hizmet gayemizi müşterilerimize hissettirdik."

Yeni normal olarak adlandırılan bu süreçte alınan her türlü tedbir ve uygulamanın izinin kalacağına da dikkat çeken Pekşen, "İnsan davranışlarının evrildiği bir dünyada, tüm dünyayı etkileyen pandemi sürecinin hayatımıza getirdiği zorunlu ihtiyaç değişimleri, hizmet talep ve arzına ilişkin davranış kalıplarını da değiştirdi. Dolayısıyla bu dönemde hayatımıza giren mesafeli hizmet, dijital ortam uygulamaları ve özellikle de insan sağlığına yönelik uygulamaların en azından bir kısmı kalıcı hale gelecek" değerlendirmesinde bulundu.

MURAT GÜRSOY
BEDAŞ SAHA OPERASYON
DİREKTÖRÜ

Enerjide kesintisiz ve kaliteli hizmet, müşterilerimiz ve biz

Tüm dünya aylardır ezber bozan bir virüsün tehdidi altında. Ülkelerin ekonomilerini derinden sarsan, pek çok sektörde ağır tahribat yapan daha önce tecrübe etmediğimiz zorlu bir dönemden geçiyoruz.

Bu süreçte hayatın kesintisiz akması için enerji olmazsa olmazımızdı ve bizler bu sorumluluğun tam merkezinde yer alanlar olarak bir yandan çalışma arkadaşlarımız diğer yandan müşterilerimizin sağlığını da koruyarak en iyi hizmeti vermek için sahada görevimizin başındayız.

Neler mi yaptık?

Salgının ülkemizi ve şehrimizi etkilediği Mart ayından itibaren öncelikle insan sağlığı diyerek müşterilerimiz ve çalışanlarımız odaklı bir takım tedbirleri içeren Acil Eylem Planı'nı hızlıca hayata geçirdik.

Tüm çalışanlarımıza koruma amaçlı olarak her hafta maske, dezenfektan, eldiven dağıtımını yapmaya başladık.

Saha personellerimizin büyük bir kısmını temas riskini en aza indirmek amacıyla evden işe ve işten eve gidilmesi şeklinde çalışmaya yönlendirdik. Bu kapsamda şirket araçlarımızın neredeyse tamamını personellerimizin hizmetine sunduk.

Operasyonlarda uzaktan çalışmaya uygun olan ofis personellerimizi evlerinden çalıştırdık.

Binalara ve işyerlerine, enerji bağlantı noktalarına, sayaç mahallerine yaptığımız tüm ziyaretlerde maske-mesafe-hijyen kurallarına titizlikle uyduk.

Sağlık Birimimizin yönlendirmesi ile aldığımız önlemleri aynı titizlikle sahada düzenli olarak kontrol ettik.

OKUMA PERSONELİ TAKVİYE ETTİK

Salgına karşı müşteri ve çalışma arkadaşlarımızı korumak için aldığımız

bu tedbirlerin yanı sıra müşterilerimizin hayatını kolaylaştırmak, hizmet kalitemizi bu dönemde en üst düzeye çıkarmak da en büyük hedefimiz oldu.

Bu kapsamda tüm arıza onarım bakım işlemlerinde, sayaç arızalarında, enerji açma işlemlerinde 7/24 ekiplerimizi hazır bulundurarak müşterilerimizin taleplerini zamanında karşılıyoruz.

Bu dönemde yerinde sayaç okumasına da büyük önem verdik. Bildiğiniz üzere EPDK, Nisan ayı başında elektrik ve doğal gazda Kovid-19 salgınıyla mücadele kapsamında karantinaya alınan, idari kararlar sebebiyle sayaç okumalarının durdurulduğu ve sayaç okuma yapan çalışanların sosyal mesafelerini koruyamayacağı durumlarda 'kıyasen' fatura düzenlenmesi uygulamasına gitmişti.

Ancak bu İstanbul Avrupa Yakası'nda bu dönem boyunca gerçek tüketim üzerinden yerinde faturalama işlemi yaptık. Bu amaçla da sayaç okuma birimlerini takviye ederek personel sayımızı artırdık. Müşterilerimizin faturalarını gerçek tüketimleri üzerinden yerinde ve zamanında oluşturduk. EPDK'nın belirlediği 25-35 gün aralığında sayaç okuma işlemlerimizi aksatmadan her ay düzenli olarak yaptık.

10 milyondan fazla nüfusu olan İstanbul Avrupa Yakası, canlı bir organizma. Sürekli alarmda olmamız gerekiyor. Geldiğimiz noktada yaptığımız zamanında ve doğru müdahalelerle zoru başardığımızı görüyoruz.

Bu itibarla bütün bu süreçlerde fedakârlıkla, özveri ve gayretle çalışan tüm enerji sektörü çalışanlarına, BEDAŞ ailemize, daima bizlerin yanında olup desteklerini esirgemeyen başta şirketimiz doktorları olmak üzere tüm sağlık çalışanlarımıza çok teşekkür ediyorum.

Hep birlikte sağlıklı enerji dolu günlere...

YENİ UYGULAMALARI HAYATA GEÇİRDİK

ÇEDAŞ İdari İşler Yöneticisi Osman Numan Pekşen, bulundukları tüm lokasyonlarda tüm kurumlara örnek teşkil edecek uygulamaları hayata geçirdiklerini belirterek yaptıkları çalışmaları şöyle sıraladı:

- Müşterilerimize yönelik bilinçlendirme çalışmaları kapsamında nizamîye noktasından başlamak üzere Sağlık Bakanlığımız tarafından hazırlanan bilgilendirme afişleri ve grubumuz bünyesinde hazırlanan afişleri uygun yerlere astık.
- Somut eylemler olarak kampüs alanına giriş noktasından itibaren müşterilerimizin maske kullanımı temin edildi, kapalı ortama girişlerde temassız ateş ölçümleri gerçekleştirildi.
- Temassız, sensörlü dezenfektan standları giriş noktasında konumlandırılarak güvenli hijyen imkanı sağlandı.
- Sosyal mesafenin ve maske kullanımının sağlanabilmesi, fiziki görüşmelerin güvenli gerçekleştirilebilmesi için bekleme alanlarına yönlendirici ve bilgilendirici afiş ve stickerlar yapıştırıldı.

ÇEDAŞ GENEL MÜDÜRÜ **NIYAZI KIVILCIM:**

Bugüne kadar bölgemize 1.4 MİLYAR TL'LİK YATIRIM YAPTIK

Pandemi sürecinde büyükşehirde yaşayanların memleketlerine gitmesi nedeniyle yaşanan tüketim artışını başarı ile karşılayan ÇEDAŞ, yatırımlarına da devam ediyor. Bugüne kadar hizmet bölgelerine 1.4 milyar TL'lik yatırım yaptıklarını anlatan ÇEDAŞ Genel Müdürü Niyazi Kıvılcım, önceliği arıza sayısı ve süresini azaltacak yatırımlara verdiklerini söyledi.

2010 yılında özelleştirme süreci tamamlanan Çamlıbel Elektrik Dağıtım A.Ş. (ÇEDAŞ), bugün 52 bin kilometrekare alanda 1 milyondan fazla aboneye hizmet veriyor. Zorlu bir coğrafyada elektrik dağıtımını üstlenen şirket, müşteri memnuniyetini her geçen gün artırmaya devam ediyor. Bu başarılı operasyonların başında ise yıllarını sektöre vermiş bir isim olan Niyazi Kıvılcım ve ekibi var. ÇEDAŞ Genel Müdürü Kıvılcım ile pandemi sürecinde bölgedeki tüketim değişikliğinden yatırım hedeflerine kadar pek çok konuyu konuştuk.

■ ÇEDAŞ'ın hizmet bölgesi Sivas, Tokat ve Yozgat'ta kaç kişilik bir ekiple elektrik dağıtım yapıyorsunuz?

Yaş ortalaması halî hazırda 35 olan ÇEDAŞ ailesinde istihdam sayımız 208. İhaleten yürütülen arıza onarım bakım hizmetleri, endeks okuma, kesme açma gibi yüklenici eliyle yürütülen iş kollarıyla birlikte çalışan sayımız 1.031'e ulaşırken yaş ortalaması 35'e tekabül ediyor. Bu rakamın yüzde 8'ini kadın, yüzde 92'sini ise erkek çalışma arkadaşlarımız oluşturuyor. Yüklenici eliyle yürütülen işlerimiz de dâhil toplam çalışma arkadaşımızın yüzde 24'ü ofiste, yüzde 76'sı ise sahada görev yapıyor.

■ 2010 yılında tamamlanan özelleştirme sürecinden sonra bölgeye toplam ne kadar yatırım yapıldı? Bu yatırımlarda öncelik neydi?

Özelleştirme sonrası hizmet bölgemize 1 milyar 482 bin TL'lik yatırım yapıldı. Bu sırada önceliği arıza sayısı ve sürelerini azaltacak, tüketicilerin yeni enerji taleplerini karşılayacak yatırımlar aldı. İlk yıllarda enerji nakil hatları ve nüfusun yoğun olduğu şehir ve ilçe merkezi şebekelerine yönelik yatırımlar öne çıktı. Bu süreçte teknolojik yatırımlara da ağırlık verilerek uzaktan sayaç okuma, SCADA (Uzaktan Kontrol, Kumanda ve Veri Toplama Sistemi) yatırımları peş peşe devreye alındı. Elektrik dağıtım şirketleri için yeni bir yaklaşım olan Entegre Bilişim Sistemleri (EBS) ile dağıtım şirketinin bütün ihtiyaçlarının (izleme/kontrol/aksiyon) tek platform üzerinden karşılanması yine bu dönemde tamamlandı. İlerleyen süreçte ise

köylerde yenileme yatırımlarına ağırlık verilmeye başlandı.

■ 2020 yılı yatırım planlarınızdan söz eder misiniz? Kovid-19 nedeniyle yatırım planlarınızda bir değişiklik oldu mu?

2020 yılı yatırımlarımızı pandemi etkisi ile revize ederek sürdürüyoruz. Pandemi nedeniyle planladığımızdan daha geç tarihlerde başlattığımız yatırım çalışmalarını, tedarik yollarını ve ekip sayılarını tekrar düzenleyerek yılbaşında planladığımız seviyelerde gerçekleştirebilmek için azami gayret gösteriyoruz.

KURBAN BAYRAMI'NDA ARTIŞ % 5,95'İ BULDU

■ Pandemi nedeniyle büyükşehirlerde yaşayan pek çok kişi memleketine, köyüne gitti. Bu sırada Sivas Valisi'nin Kurban Bayramı sonrasında ildeki nüfusun ikiye katlandığı yönünde açıklamaları oldu. Bu durum elektrik tüketim

rakamlarına nasıl yansıdı?

Hizmet bölgelerimizden biri olan Sivas ilinde her yıl Kurban Bayramı döneminde bir hafta süre ile yaşanan nüfus artışı bu yıl pandemiden kaynaklı olarak bölgemizde iki hafta sürdü. Artan nüfus ile birlikte bölgemizdeki elektrik tüketiminde de yükseliş gözlemlendi. 2019 yılı ve 2020 yılı Kurban Bayramı dönemindeki tüketimleri kıyaslayacak olursak 2020 yılında geçen yıla göre yüzde 5,95 oranında bir tüketim artışı yaşandı.

■ Ocak-Ağustos arasında geçen yıla göre meskenlerde elektrik tüketimi nasıl bir seyir izledi?

Pandemi döneminin Mart 2020 döneminde başlaması saha okumalarına olumsuz yansıdı. Kısa bir dönem sayaca erişim sağlamada güçlükler yaşandı. Bu nedenle 2019-2020 yıllarının ilk 9 ayı mukayese edildiğinde, tüketimde yüzde 2,5'lik bir artış olduğunu bu oranın meskenlerde daha fazla olduğunu gözlemledik.

MESKEN ABONELERİNİN ELEKTRİK TÜKETİMİ

(OCAK-AĞUSTOS)

İL	İLÇE	2019 TOPLAM (KWH)	2020 TOPLAM (KWH)	ARTIŞ (%)
Yozgat	Aydincık	2.558.846	2.771.978	8%
Sivas	Suşehri	8.642.301	9.254.193	7%
Tokat	Zile	19.191.168	20.219.849	5%
Yozgat	Sorgun	26.376.253	27.732.848	5%
Tokat	Reşadiye	9.317.262	9.725.998	4%
Sivas	Kangal	6.707.215	6.955.548	4%
Yozgat	Boğazlıyan	13.006.335	13.434.773	3%
Yozgat	Yerköy	13.878.478	14.322.513	3%
Yozgat	Akdağmadeni	11.986.545	12.342.002	3%
Tokat	Erbaa	33.777.813	34.738.227	3%

KÜPECİK KÖYÜ'NÜN ENERJİSİ GÜNEŞTEN KARŞILANACAK

■ Elektrik dağıtım sektörünün öncü şirketi olarak önümüzdeki yıllara yönelik hedefleriniz neler?

ÇEDAŞ olarak Sivas, Tokat ve Yozgat'ta ve bu illere bağlı 43 ilçe merkezi ile 3 bin 416 köye hizmet veriyoruz. Yaklaşık 52 bin kilometrekare görev alanımızda 47.7 bin kilometre elektrik şebekesi, 622 bin 313 direk, 284 bin 893 armatür, 6 bin 673 adet trafonun işletmesini yapıyoruz. Yılda 2.5 milyar kWh elektrik dağıtımı yaptığımız bölgemizde, bu elektriğin yaklaşık yüzde 7'si kırsalda tüketiliyor. Toplam 1 milyondan fazla abonemize kesintisiz enerji sağlamak için gece gündüz çalışıyoruz.

Özelleştirme sonrası il ve ilçelerimizde yapılan yatırımlar sonucunda şehir şebekelerinde büyük bir sorunumuz yok diyebilirim. Ancak bazı ilçelerimiz tek kaynaktan elektrik alıyor. Önümüzdeki yıllarda kaynak sayısını artırarak olası bir bakım veya kesinti durumunda en kısa sürede diğer kaynaktan besleme imkanını

Küçüknefes Köyü'nde elektrik tüketimi yüzde 95 arttı

Kovid-19 nedeniyle bu yıl büyükşehirlerde yaşayan pek çok kişi ilkbahar aylarından itibaren köylerine giderek bu zorlu süreci orada atlattı. ÇEDAŞ Genel Müdürü Niyazi Kıvılcım, bu durumun hizmet bölgelerindeki köylerin elektrik tüketimine de yansıdığına işaret etti. ÇEDAŞ'ın verilerine göre bu yıl Ocak-Ağustos aylarında Yozgat Yerköy'e bağlı Küçüknefes Köyü'nde elektrik tüketimi geçen yılın aynı dönemine göre yüzde 95 gibi oldukça yüksek bir oranda arttı. Sivas Merkez'e bağlı Kalın Köyü'nde tüketim artışı yüzde 78, Çöken Köyü'nde ise yüzde 71'i buldu.

KÖYLERİN ELEKTRİK TÜKETİMİ (OCAK-AĞUSTOS)

İL	KÖY	2019 TOPLAM (KWH)	2020 TOPLAM (KWH)	ARTIŞ (%)
Yozgat	Küçüknefes	67.262,29	131.250,00	95%
Sivas	Kalın	35.395,63	63.099,58	78%
Sivas	Çöken	36.999,49	63.288,82	71%
Yozgat	Bazlambaç	72.571,99	108.877,81	50%
Tokat	Acısu	169.184,37	230.129,58	36%
Sivas	Kızılcaışla	242.383,79	300.378,87	24%
Sivas	Beypınar	135.463,42	165.317,96	22%
Yozgat	Bayındırhüyük	141.007,86	168.269,10	19%
Tokat	Kervansaray	238.391,12	271.715,66	14%
Yozgat	Çalapverdi	348.439,88	382.109,53	10%

yaratmak öncelikli hedeflerimiz arasında yer alıyor.

Kırsalda bugüne kadar 561 köy ve bağlısının ayrıca 1.636 kilometre enerji nakil hattının yenileme çalışmalarını tamamladık. 1.355 köy ve 14 bin 403 kilometre enerji nakil hattının yenilenmesi ise iş planımızda. Önümüzdeki yıllarda ekonomik ömrünü tamamlayan bu hatları günümüz teknoloji imkânlarını da kullanarak yenilemeyi, mümkün olduğunca başka kaynaklardan besleme imkânı sağlayarak tüketicilerimize daha iyi hizmet vermeyi hedefliyoruz. Bu amaçla Ar-Ge çalışmalarımız kapsamında Sivas Hafik ilçesine bağlı Küpecik Köyü'nde güneş panellerinden elektrik üreterek (Off-Grid Sistem) köyün ihtiyacını karşılayacak bir projeyi başlattık. Güneşin olmadığı durumda ise ihtiyaç elektrik şebekesinden, bunun mümkün olmaması durumunda ise jeneratörle karşılanacak. Bu örnek projeyi 2020 yılı sonuna kadar tamamlamayı planlıyoruz. Öte yandan kırsaldaki hatlarımızda şu anda yoğun bir bakım çalışması yürütülüyor. Bu bakımlarla bölgemizde kışın ağırlaşan şartlara rağmen tüketicilerimize çok daha iyi hizmet sunmayı amaçlıyoruz. 2021-2025 yıllarında yapılacak olan bakımları artırmak istiyoruz.

Bölgemize yaptığımız yatırımlara gelirse cari fiyatlarla bölgemizde 2016-2020 yılları arasında yaptığımız yatırımların toplamının 633 milyon TL'ye ulaşacağını tahmin ediyoruz. Bu rakamın 166 milyon TL'lik tutarı 2020 yılı içinde yapacağımız yatırımlardan oluşuyor. Önceliklerimiz arasında ise tüketicilerimizin şayacılarını

zamanında ve eksiksiz okumak, talep ve şikâyetlerini dinlemek, mümkün olduğunca taleplerini karşılamak, şikâyetlerine çözüm üretmek ve böylece yüksek tüketici memnuniyeti sağlamak yer alıyor.

MEMNUNİYET ANKETLERİNDE ÖN SIRALARDA YER ALIYORUZ

■ Sizi diğer şirketlerden ayıran özellikler neler?

Çalışmalarının tüketiciye yansımaları en çok önemseyen şirketlerden biriyiz diyebilirim. ÇEDAŞ olarak gerek yaptığımız yatırımlar gerekse diğer çalışmalarımızın odağında tüketicilerimizin memnuniyeti yer alıyor. Tüketici memnuniyetine ne derecede önem

“

1.355 köy ve 14 bin 403 kilometre enerji nakil hattının yenilenmesi iş planlarımız arasında.

verdiğimiz yatırımlarımızın yanı sıra sektördeki düzenleyici ve denetleyici kurumlar tarafından düzenli olarak yapılan memnuniyet anketlerinin sonuçlarında görülüyor. Örneğin çağrı merkezimizi arayarak ihbar, talep ve şikâyetlerini ileten tüketicilerimize yönelik yapılan ankette 2019 yılında 21 dağıtım şirketi arasında 8'inci sırada yer alırken 2020 yılı Ekim ayı itibarıyla

3'üncü sıraya yükseldik. Bu tablo da bizim tüketici memnuniyeti açısından ne kadar özenli ve özverili çalıştığımızı yansıtıyor. Amacımız tüketici memnuniyetini sürekli ve kalıcı hale getirmek.

ÇEDAŞ olarak tüketicilerimizin taleplerini hızlı ve kolay bir şekilde bize aktarmaları, gelen taleplere hızlı bir şekilde dönüş yapmak adına operasyonel ve teknik anlamda çalışmalarımızı her geçen gün geliştirerek devam ediyoruz. Sahada ve ofis ortamında iş akışının hızlı ve doğru bir şekilde yürümesini sağlayan dağıtım sektöründeki teknolojik yenilikleri sürekli takip eden ve bu yenilikleri kendi sistemlerine entegre eden bir yapıya sahibiz.

■ Geniş bir coğrafyada hizmet veriyorsunuz. Bölgenizdeki en zorlu ilçeler hangileri? Neden?

Sivas, Tokat ve Yozgat'ta yaklaşık 52 bin kilometrekare gibi geniş bir alanda 43 ilçe, 54 belde ve 3 bin 416 köyde elektrik dağıtım hizmeti veriyoruz. Bölgemiz, arazi ve iklim koşulları açısından zor bir coğrafyada yer alıyor. Özellikle kış aylarında iklim koşullarının daha sert hissedildiği Sivas'a bağlı Divriği, Kangal, Yıldızeli, Şarkışla; Yozgat'a bağlı Akdağmadeni ve Tokat'a bağlı Reşadiye ilçeleri elektrik dağıtım hizmeti verirken zorlandığımız ilçelerin başında geliyor. Bu ilçelerimizde yaşanan yoğun kar yağışları ve fırtınalar sonrası bir taraftan yollar ulaşımına kapanırken enerji nakil hatlarında oluşan buz yükü arızalara neden oluyor. Kış sezonu öncesi gerekli yatırım ve bakım onarım çalışmalarımızı tamamlamamıza

rağmen bir noktada dağıtım şebekelerimiz doğanın gücüne karşı zayıf kalabiliyor. Ancak bu zorlu şartlara rağmen ekiplerimiz, tüketicilerimize kaliteli ve kesintisiz elektrik dağıtım hizmeti vermek adına her koşulda 7/24 büyük bir özveri ile görevlerinin başında. Yine yaz aylarında tarımsal sulama abonelerimizin yoğun olduğu Yozgat Boğazlıyan ilçesi ve nüfus yoğunluğunun fazla olduğu Sorgun ilçeleri de fazla mesai yaptığımız ilçelerin başında geliyor. Tokat'ta ise ormanlık arazi, tarımsal sulama abonelerinin fazla olması ve arazi şartları gibi etkenler nedeniyle Erbaa ve Reşadiye ilçeleri çalışmalarımız sırasında zorlandığımız bölgeler arasında yer alıyor.

Yılın özellikle üçüncü ve onuncu aylarında ise elektrik hatlarımıza ve direklerle konan ve buralarda yuva yapan uzun kanatlı kuşlar risk oluşturuyor. Son dört yıldır kuşların zarar görmemesi için elektrik şebekelerimizde yaptığımız yalıtım çalışmalarına 2021 yılında da devam etmeyi planlıyoruz. Diğer yandan Mart ayından itibaren uzayan ağaçların hatlarımıza temas etmesi de maalesef geçici arızalara ve bazen yangın çıkmasına neden oluyor. Can ve mal güvenliği için ağaçların hatlara emniyeti sağlayacak mesafede olması yönetmelik gereği mutlak zorunluluktur. Bu nedenle ağaçlık alanlarda Orman İşletme Müdürlükleri ile koordineli olarak elektrik dağıtım hatlarıyla temas eden ve tehlike yaratan veya hatlara yakın olan, güvenlik mesafesini sağlamayan ağaçların budanması yönünde çalışma yürütüyoruz.

■ **Enerjinin Yıldızları Projesi'ni yürütüyorsunuz. Mezun olanlara yönelik ne tür fırsatlar sunuyorsunuz? Şu ana kadar kaç mezun sizinle çalışmaya başladı?**

Elektrik dağıtım sektörünün yetişmiş eleman ihtiyacı için harekete geçerek "Enerjinin Yıldızları" projesinin içinde yer alan şirketimiz, ilk adım olarak 2018 yılında Milli Eğitim Bakanlığı Mesleki ve Teknik Eğitim Genel Müdürlüğü ile İş Birliği Protokolü'ne imza attı. Ardından Sivas il merkezinde bulunan Atatürk Mesleki ve Teknik Anadolu Lisesi'nde Yüksek Gerilim Laboratuvarı kurduk. Enerjinin Yıldızları projesi ilk mezunlarını 2020 yılında verdi. Yükseköğretim tercihleri de göz önünde bulundurularak 5 öğrencimiz şirketimiz bünyesinde istihdam edildi.

Sosyal mesafe ve hijyen çok önemli

Çalışan, abone ve tüm paydaşlarının sağlığını korumak adına her türlü önlemi aldıklarını söyleyen Kıvılcım, "Tüm işlemlerimizde sosyal mesafe, maske ve hijyen kurallarına uyulmasına büyük önem veriyoruz" diye konuştu.

SALGINA KARŞI 4 aşamalı acil eylem planını devreye aldık

■ **2020 yılı Kovid-19 pandemisi nedeniyle zorlu başladı. Bu süreçte tüketicilerimiz ve çalışanlarınızı korumak için ne tür önlemler aldınız?**

Öncelikle Kovid-19 pandemisi sürecinde grup şirketleri olarak Sağlık Bakanlığı ve Bilim Kurulu tarafından açıklanan kural ve tavsiyeler doğrultusunda hazırladığımız dört aşamalı acil eylem planını devreye aldık. İlk etapta özellikle vakaların ülkemiz genelinde yoğun olduğu Nisan-Temmuz ayları arasında iş sürekliliğini de gözetenek çalışma arkadaşlarımızın

enfekte olma riskini en aza indirmek adına uzaktan çalışma uygulamasını başlattık. Kronik hastalığı nedeniyle yüksek risk grubundaki çalışma arkadaşlarımıza idari izin verdik. Bunun yanı sıra hem müşterilerimiz hem de çalışma arkadaşlarımızın sağlığını güvence altına almak üzere uyguladığımız temel tedbirleri şöyle özetleyebilirim:

Tüm hizmet binalarımıza girişte güvenlik görevlilerimiz hem çalışma arkadaşlarımız hem de tüketicilerimize yönelik sosyal mesafe kurallarını gözetenek sürekli ateş ölçümü ve maske kontrolü

yaptı ve yapmaya devam ediyor. Güvenlik görevlilerimiz bu kontrolleri yaparken eldiven, maske ve yüz koruyucu siperlik kullanarak kendilerini de koruma altına alıyor.

Tüm çalışma arkadaşlarımız şirketimizce temin edilen maskeleri kullanıyor ve belli periyotlarda kendilerine dezenfektan ürünleri dağıtılıyor. Ayrıca tüm hizmet binalarımızın belirlenen noktalarına yerleştirilen dezenfektan dispenserleri de hem çalışma arkadaşlarımızın hem de tüketicilerimizin kullanımına sunuluyor.

Ofislerdeki ve yemekhanelerdeki oturma düzenleri sosyal mesafe kuralları gözetilerek düzenlenirken sürekli olarak dezenfeksiyon işlemi yapılıyor.

Saha ekiplerimizce kullanılan tüm araçlarımız sürekli olarak dezenfekte ediliyor.

Kapalı alanların ve asansörlerin kullanımları

“
Abonelerimizi elektriksiz bırakmamak için bakım çalışmalarını gece 00.00-06.00 saatleri arasında yoğunlaştırıyoruz.

sosyal mesafeye uygun şekilde sınırlandırılırken bu alanlarda da sürekli dezenfeksiyon işlemi gerçekleştiriliyor.

Tüm çalışma arkadaşlarımız zeminlere uygulanan sosyal mesafe etiket ve işaretlerine riayet edilmesi yönünde bilinçlendirildi. Ayrıca bu konuya tam uyum sağlamak üzere denetim faaliyetleri de devam ediyor.

Süreç boyunca sınıf içi eğitimler ve yüz yüze

toplantıları erteleyerek online eğitim ve online toplantılar gerçekleştirdik. Bu uygulamalarımız halen devam ediyor.

Sağlık Bakanlığı ve şirketimizce hazırlanan Kovid-19 bilgilendirme ve uyarı afişleri ile videolar, işletme binalarımızdaki dijital ekranlar ve duyuru panoları başta olmak üzere tüm iç ve dış iletişim kanallarımızda yer alıyor.

Özetle grup şirketleri olarak pandemi sürecine en başından beri ciddiyetle yaklaştık. Ülkemizin yetkili kurumları tarafından belirlenen kurallar ve tavsiyeler çerçevesinde uygulamaya aldığımız eylem planlarını titizlikle uyguluyoruz. Bu sayede faaliyet bölgemizdeki elektrik dağıtım hizmetinin aksamasına neden olmayacak şekilde hem çalışma arkadaşlarımızın hem de tüketicilerimizin enfeksiyon riskini en aza indirme başarısını gösterdik diyebilirim.

'230 MERKEZİMİZDE SCADA SİSTEMİYLE HİZMET VERİYORUZ'

■ Elektrik dağıtım şirketleri giderek teknoloji şirketlerine dönüşüyor. ÇEDAŞ olarak teknolojiye yaptığınız yatırımlar ve bu yatırımların getirdiği sonuçları anlatır mısınız?

Son yıllarda akıllı şebekeler olarak da adlandırılan yeni teknolojik sistemlerin elektrik dağıtım sektöründe kullanımı, sahada ve ofis ortamındaki iş süreçlerinde önemli iyileştirilmeler sağlamakla birlikte tüketicilere de pozitif olarak yansıyor. Bu kapsamda ÇEDAŞ olarak 2014 yılında başlattığımız Entegre Bilişim Sistemleri (EBS) projesi, teknolojik dönüşüm anlamında şirketimizin en büyük yatırımlarından biri olarak öne çıkıyor. Büyük boyutlu bir teknolojik dönüşüm projesi olan EBS projesi, insan kaynakları süreçleri, finans-muhasebe, yatırım yönetimi, satın alma ve ambar yönetimi modülleri gibi kurumsal süreçlerin yanı sıra şebeke ve müşteri hizmet yönetim süreçlerini içeriyor.

Farklı operasyonların tek bir noktadan yürütülerek kontrol edilmesini sağlayan EBS Projesi ile özellikle birbiriyle entegre şekilde çalışan Uzaktan Kontrol, Kumanda

ve Veri Toplama Sistemi (SCADA), Dağıtım Yönetim Sistemi (DMS), Kesinti Yönetim Sistemi (OMS), Saha İş Gücü Yönetim Sistemi (VSS), Coğrafi Bilgi Sistemleri (CBS), Otomatik Sayaç Okuma Sistemi (OSOS) gibi şebeke varlıklarının yönetimini içeren uygulamalar, sahadaki operasyonel çalışmalarımız açısından pek çok fayda sağlıyor. EBS'nin bir parçasını oluşturan Uzaktan Kontrol, Kumanda ve Veri Toplama Sistemi (SCADA) sayesinde şu an itibarıyla sisteme entegre edilen dağıtım ve benzeri şebeke merkezlerini, dijital ortamda canlı olarak 7/24 izleyebiliyor ve kesintilere anlık müdahale (kumanda) edebiliyoruz. SCADA sistemi sayesinde 1-3 dakika içerisinde dijital platformlar üzerinden özellikle geçici arızalarda gerekli müdahaleyi yaparak çalışma arkadaşlarımızın sahaya gitmesine gerek kalmaksızın kesintinin giderilmesini ve kesintiden etkilenecek tüketici sayısının minimize edilmesini sağlayabiliyoruz. Bugün itibarıyla 230 merkezi kapsayan SCADA sistemine yönelik genişleme çalışmalarımız devam ediyor.

NIYAZI KIVILCIM KİMDİR?

1955 yılı Malatya'da doğan Niyazi Kıvılcım, ilk, orta ve lise eğitimini Malatya'da tamamladıktan sonra 1979 yılında şimdiki adı Gazi Üniversitesi olan Ankara Devlet Mühendislik ve Mimarlık Akademisi'nden mezun oldu. 1980'de Türkiye Elektrik Kurumu (TEK) Malatya Köy Elektrifikasyonu Baş Mühendisliği'nde göreve başlayan Kıvılcım, 1981 yılında Adıyaman Baş Mühendisliği'ne atandı. TEK'te sırasıyla mühendis, mesul mühendis, başmühendis, il müdürü, müessese müdürü olarak görev yaptı. 2001 yılında TEDAŞ Genel Müdürlüğü Proje ve Tesis Daire Başkanı olarak atanan Niyazi Kıvılcım, 2004 yılında Genel Müdür Müşaviri iken Isparta Müessese Müdürlüğü'ne getirildi. 2013 yılında tamamlanan özelleştirme süreci sonrasında işletme hakkı devrinin yapılması nedeniyle Akdeniz Elektrik Dağıtım A.Ş. Isparta İl Müdürü olarak özel sektördeki görevine devam etti. Kıvılcım, 2018 yılından bu yana

Çamlıbel Elektrik Dağıtım A.Ş.'de Genel Müdürlük görevini üstleniyor.

10 BİN 836 ADET AYDINLATMANIN BAKIMI YAPILDI

Pandemi sürecine rağmen AEDAS ekiplerinin özveri ile çalışmalarını sürdürdüğünü belirten Müdüroğlu, "Bu yıl şu ana kadar 1.296 kilometre hattın bakımını tamamladık. Yine 10 bin 836 adet sokak aydınlatması ile 619 binanın bakımı gerçekleştirildi. Ekiplerimiz elektrik tellerinin ağaç dallarından zarar görmemesi için Orman İşletmeleri ile de koordineli çalışmakta" dedi.

AEDAS ekipleri kesintisiz enerji için geceliyor

AEDAS, abonelerinin planlı kesintilerden en az şekilde etkilenmesi için bakım çalışmalarını elektriğe ihtiyacın daha az olduğu gece saatlerine kaydırıyor. Şirket son iki ayda hat bakımlarının yüzde 19'unu, bina bakımlarının yüzde 86'sını gece gerçekleştirdi.

Antalya, Burdur ve Isparta'da 2.2 milyondan fazla aboneye elektrik dağıtım hizmeti veren Akdeniz Elektrik Dağıtım A.Ş. (AEDAS) pandemi sürecinde çalışanları ve abonelerinin sağlığı için tüm önlemleri alırken kesintisiz enerji için gece gündüz çalışıyor. 1 Haziran'dan itibaren Türkiye genelinde başlatılan normalleşme adımları ile birlikte bakım ve onarım çalışmalarına da hız veren AEDAS, abonelerinin gün içerisinde sosyal ve ticari aktivitelerini sürdürebilmeleri amacıyla bu çalışmaların önemli bir bölümünü elektriğe ihtiyacın daha az olduğu gece saatlerine kaydırıyor.

BİNA BAKIMLARININ YÜZDE 86'SI GECE YAPILDI

Tüm dünyayı etkisi altına alan Kovid-19 pandemisi ile mücadele çerçevesinde evde kalmanın büyük önem taşıdığı ve okulların uzaktan eğitime geçtiği bir dönemde enerji konusunda sıkıntı çekilmemesi için gece çalışmalarına ağırlık verdiklerini dile getiren AEDAS Genel Müdürü Bahadır Müdüroğlu, "Tüketicilerimizin bakım ve onarım çalışmaları nedeniyle enerjisi

kalmaması için ekiplerimiz gece 00.00-06.00 arasında yoğun bir mesai harcıyor. Antalya, Burdur ve Isparta'da hizmet veren şirketimiz, bu dönemde geniş çaplı bir çalışma başlattı ve bölgemizde bulunan trafo, alçak ve orta gerilim hatlarını termal kamera ve kısmi deşarj cihazları ile taramadan geçirdi. Bu tarama sonrasındaki tespitler neticesinde bina, trafo ve aydınlatma bakımlarını başlattık. Son iki ayda hat bakımlarının yüzde 19'unu, bina bakımlarının yüzde 86'sını abonelerimize kesintisiz enerji sağlayabilmek adına gece gerçekleştirdik" diye konuştu. Müdüroğlu şöyle devam etti: "AEDAS olarak hizmet bölgemizde bakım ve onarım çalışmalarına büyük önem veriyoruz. Çünkü bu çalışmalar ile ileride kesintiye sebep olabilecek durumlara önceden müdahale ediliyor. Bu sayede de arızaların önüne geçerek kesinti oluşmasını engellemiş oluyoruz. Şirketimiz 2013-2019 arasında yaptığı yatırımlar ve bakım çalışmaları ile arıza sayısında yüzde 78, arıza sürelerinde ise yüzde 71 iyileşme sağladı. Bu rakamlar bakım çalışmalarının ne kadar önemli olduğunu en önemli göstergesini oluşturuyor."

YENİ BİR DÜNYA ENERJİ VE JEOPOLİTİK DÜZENİNİN YÜKSELİŞİNE TANIKLIK EDİYORUZ

Enerjide oyunun kurallarının değiştiğini ifade eden The London Energy Club Kurucu Başkanı ve Global Resources Partnership Yönetim Kurulu Başkanı Mehmet Ögütçü, “Yaşadığımız temel güç kaymalarının doğrudan sonucu olarak küresel enerji dengeleri de kökünden sarsılıyor, yeni bir dünya enerji ve jeopolitik düzeninin yükselişine tanıklık ediyoruz. Su ve gıda dahil diğer stratejik doğal kaynaklarda, teknolojiye, finansmanda jeopolitik önemi olan ülkelerin ekonomilerini, güvenliğini temelden etkiliyor, yeni bir jeopolitik anlayışı belirliyor” diyor.

Mehmet
Ögütçü

Burcu ATASOY

The London Energy Club Kurucu Başkanı ve Global Resources Partnership Yönetim Kurulu Başkanı Mehmet Ögütçü'ye göre enerjide eski oyuncuların yazdığı oyunun kuralları çoktan tedavülden kalktı. Ülkeler, şirketler, uluslararası kuruluşlar ve bireyler olarak tüm meydan okumalara hazırlanmak gerektiğinin altını çizen Ögütçü, “Oyun değiştirici dinamik gelişmeleri, ellerimizi böğrümüzde kavuşturup tevekkülle bekleme lüksümüz yok. Gerçekten de teknolojik ve çevresel güdümlü yeni gelişmeler, kaya gazı ve petrolü gibi geleneksel olmayan yakıtlar, yenilenebilir enerjinin nisbi yükselişi, küçük çaplı nükleer reaktörler, elektrikli araçlar, fiyatlardaki dalgalanma, pazar paylaşım kavgaları, değişimin öngörülemez hızı, yaygınlaşan jeopolitik gerilimler şimdiye kadar yaşadıklarımızdan çok daha kuvvetli görünüyor” diyor.

Biz de geçmişte Başbakan Danışmanlığı, Uluslararası Enerji Ajansı Asya-Pasifik Başkanlığı, OECD Uluslararası Yatırım Başkanlığı gibi görevlerde bulunmuş Mehmet Ögütçü ile enerji sektöründe değişen oyunun kurallarını ve tabii ki pandeminin sektöre etkilerini konuşmak için bir araya geldik. Kendisiyle hem küresel hem de Türkiye enerji dinamikleri üzerine geniş bir menzilde sohbet ettik:

■ **Pandemi nedeniyle dünya zor bir süreçten geçiyor. Enerji piyasaları için baktığımızda 2020 tarihe ne olarak geçecek?**

2020 yılı ne yazık ki tarihe olumlu bir iz bırakmadan krizlerin, sıkıntıların, ufuksuzluğun, felaketlerin yılı olarak geçecek. ABD ile Çin arasında yeni soğuk savaşın başladığına tanıklık ettik. Sıcak çatışmalar dünyanın hemen her köşesinde devam ediyor. Suriye'den Libya'ya, Ukrayna'dan Pakistan'a, Çad'dan Venezuela'ya her yerde alevler var. Yaptırımlar, ambargolar, terör eylemleri, İslam ile Batı arasında keskinleşen uçurum, ırkçılık, dini fanatizm, otoriter yönetimler alışageldiğimiz düzeni sarsıyor. Kovid-19 salgını özel yaşamlarımızı, iş görme biçimlerimizi, sosyalleşmemizi, sağlığımızı temelden etkiledi. Daha iyiye doğru gideceğini kimse söylemiyor. Belki bu gidişle 2021'i de kaybedeceğiz.

Enerjide zaten çok önceden başlamış karbondan arındırma, dijitalizasyon ve daha ademi merkezîyetçi enerji sistemlerine geçişin yol açtığı köklü bir dönüşüm vardı. Jeopolitik gerginlikler ve satranç tahtasında kendilerine, artan güçlerine uygun rol arayışındaki yeni oyuncular kurulu düzeni sarsıyordu. Son birkaç yılın en önemli olumsuz gelişmesi, ekonomik durgunluk hatta gerileme ve salgın dolayısıyla yaşanan talep tahribatı oldu. Arz artıyor, fiyatlar düşüyor, talep azalıyor. Hemen hemen her yakıt türünde bu olgunun karşımıza çıktığını görüyoruz.

“

Krizin, iklim değişikliği çabalarını yavaşlatacağını söylemek için kâhin olmaya gerek yok.

Bu dönemde petrolde Teksas fiyatı eksi 37 dolara kadar geriledi. Elektrikte kapasite fazlası çok arttı. İklim değişikliği baskısı güçlü şekilde üzerimize geliyor. Dünya enerji yatırımları 1.7 trilyon dolardan 1.5 trilyon dolara geriledi. Bunun için petrol, doğal gaz ve kömür gibi fosil yakıtların payı azaldı. Aslan payını artık yenilenebilir enerji, batarya, hidrojen ve verimlilik teknolojileri alıyor. Teknoloji sadece bir nimet değil aynı zamanda oyun bozucu bir faktör haline de geldi. Çünkü o kadar hızlı geliyor ve maliyetleri beklentilerin üzerinde düşürüyor ki iş modelleri ve hesaplamaları bu hızla yetişemiyor.

■ **Salgında ikinci dalga enerji piyasalarına nasıl yansır? Bu durum petrol, gaz ve elektrik piyasalarında karşımıza ne gibi sıkıntılar çıkarır?**

Kovid-19 pandemisi sadece dünya dengelerini, hayatımızı, iş görme biçimimizi değiştirmekle kalmadı, gezegenimizin enerji-gıda-su denkleminin önemini de bir kez daha gözler önüne serdi. Öyle ki artık

enerji ve diğer sektörleri de temelden etkileyen değişimler, geçmişten farklı olarak 'on yıllar' değil 'aylar' içinde gerçekleşiyor. Hayatımızın her aşamasında yer alan enerjinin olmadığı bir yaşamı kimse hayal bile edemez. Enerji yoksa ne telefon çalışır, ne ev ısınır, ne araba hareket eder, ne savaş uçağı yükselir, ne sular akar, ne ameliyat masasından kalkılır. Böylesine yaşamsal, vazgeçilmez, stratejik bir meta olan enerjiye bağımlılığı yüksek, bizim gibi ülkeler için aynı zamanda tam bir milli güvenlik meselesi haline geliyor. Günümüzde enerji sistemini karartmak, altyapıyı tahrip etmek bir ülke için virüs salgınından bile daha ağır bir darbe.

'PETROLDE YÜZDE 20 TALEP AZALMASI TAHMİNİ İYİMSER'

■ **Sizce önümüzdeki dönemde fiyat ve piyasa paylaşma savaşı nasıl devam edecek?**

Kovid-19 salgınından önce de piyasalar zaten azalan talep ve arz fazlası yüzünden sıkıntıda idi. Kriz ile birlikte eş zamanlı olarak enerji sektöründe ciddi bir dalgalanma yaşandı. Özellikle de petrolde. Talep hızla düşerken aynı zamanda arzda da bir şok yaşanıyor. Böyle bir ortamda, yanlış bir zamanlama ile dünyanın en büyük petrol üreticileri ABD, Rusya ve Suudi Arabistan arasında fiyat ve piyasa paylaşım savaşı kızışıyor. ABD'de Teksaslı kaya petrolü üreticileri OPEC ile üretim kısıtlaması konusunda müzakere ederken Rusya, bu savaşı taraflardan birisinin nefesi tükenene kadar sürdürme kararlılığında. Rosneft ve Lukoil üst düzey yöneticileri, 6-7 yıl bu savaşı devam ettirecek güç ve kapasiteye sahip olduklarını söylüyor. Teksas kaya gazı üreticileri ise ciddi borç altında kıvrılıyorlar. Fiyatlar çoktan mevcut üretim maliyetlerinin altına düştü. ABD hükümeti, kurtarma paketini devreye almazsa ve fiyatlar yeniden yükselmezse bırakın yeni pazar payı kazanmayı, bu şirketlerin batması söz konusu. Rusların hesabına göre Teksaslı üreticilerin piyasadan çekilmesi fiyatları 60 dolara kadar fırlatabilir.

Bütçesi ağır açık vermekte olan, içerideki muhalefeti susturmak için taze paraya ihtiyaç duyan Suudi Arabistan'ın da pazar payını kaybetmemek ve Rusya'yı üretim

kısıntısına zorlamak için mevcut (artırılmış) günlük 12.3 milyon varillik üretimi, hele hele başlıca müşterilerine ciddi iskonto verdiği dönemde sürdürmesi mümkün değil. Gelir azaldıkça sosyal çalkantılar, hatta rejim değişikliği senaryoları kapıda bekliyor. Fiyat düşmesi, üretim artması nedeniyle ortaya çıkan garip durum, yatırımcıları ve onların finansörlerini de geri çekilmeye zorluyor. Yani önümüzdeki dönemde yeni yatırımlar yapılmayacak, mevcutlar da yavaşlayacak. Bu yüzden üç-dört yıl içinde bu defa ibrenin tersine dönerek arz darlığı yaratması kaçınılmaz olabilir. Sadece geliri petrole dayanan ülkeler çökmüyor. Petrol şirketleri de muazzam hisse değer aşınması yaşıyor. Rafinerilerin bazıları kapanma noktasına geldi. Hava ve kara mobilitesi durma noktasında. Ben Uluslararası Enerji Ajansı'nın petrolde yüzde 20 talep azalması tahminini iyimser buluyorum. Daha geniş çaplı talep tahribatı yaşayabiliriz. Şayet Rusya ile Suudi Arabistan arasındaki fiyat ve pazar paylaşım anlaşmasına, Moskova'nın talep ettiği gibi Teksaslı kaya petrol üreticileri de dâhil edilmezse sonuç alma ihtimali zayıf. Bence üçü de süregiden tahribatı hafifletmek için yakın zamanda orta yolda buluşacak, buluşmak zorunda. Krizin sadece petrol değil doğal gaz, kömür, nükleer ve yenilebilir enerji alanlarında da kapsamlı yansımaları olacağını, iklim değişikliği çabalarını yavaşlatacağını söylemek için kâhin olmaya gerek yok.

■ Enerji ile küresel düzen arasında nasıl bir bağlantı var sizce?

Her alanda daralmaya, himayeci önlemlere, içe dönmeye doğru gidiyoruz. Bu gidişatı tersine çevirecek kapasiteye sahip tek bir küresel liderlik ve güçlü irade olmadığı bariz şekilde görülüyor. Enerjide kuşaklar arasında ciddi anlayış farklılığı ortaya çıkıyor. İnsanlar, genellikle kanıtlanmayan 'gerçekler' ve duyulara dayanan argümanlarla hareket ediyor. Daha çevreci olan gençler, hidrokarbon sağlayıcılarının sorgusuz sualsiz 'kötü' olduğuna; yenilenebilir, düşük karbon enerjisinin ise kutsallığına inanıyor. Oysa gerçek ikisinin arasında bir yerde.

Enerjide daha önce öngöremediğimiz, bambaşka bir mecraya doğru sürükleniyoruz. Bu itibarla her yerde tekrarlana tekrarlana

'Doğu Akdeniz gazının kendine pazar bulması zor'

Doğu Akdeniz'deki gelişmeleri de değerlendiren Öğütçü 'Burada birinci sınıf stratejik zeka gerekiyor' ifadesini kullanarak sözlerine şöyle devam etti:

"Doğu Akdeniz'de son on yıldır keşfedilen enerji kaynaklarının 'oyun değiştirici' olacağı, bölge ülkeleri arasındaki kronik uyuşmazlıkları gidermede, yeni işbirliği ve ortaklıkları geliştirmekte katalizör rolü oynayacağı düşünülüyordu. Ancak Güney Kıbrıs'taki sahalarda rezervlerin abartılı olduğu, iç tüketimden arta kalan kısmın sıfırdan LNG tesisleri kurularak ihracatının mümkün olamayacağı anlaşıldı. Lübnan'daki araştırmalardan da beklenen sonuç çıkmadı.

Aslında sonuçlar olumlu çıksaydı bile uluslararası doğal gaz piyasası Doğu Akdeniz doğal gazı için iyi haberler sunmuyor. Son yıllarda sadece mevcut üreticilerden değil aynı zamanda yeni üreticilerden de hem boru hattı hem de LNG arzı yükselirken talep düzeyi geriledi. Covid-19 ile talep tahribatı daha da ilerledi. Fiyatlar düşüşe geçti. Sadece LNG fiyatları son iki yılda yarı yarıya azaldı. Dahası

elektrik üretiminde süratle maliyetleri azalan rüzgar ve güneş enerjisi doğal gazın geleneksel üstünlüğünü aşındırıyor. Şimdi böyle bir ortamda jeolojik olarak zor koşullarda yüksek maliyetle çıkartılacak Doğu Akdeniz gazının, hele de son derece ciddi jeopolitik gerilimler yaşanırken kendine pazar bulması çok zor.

Finansçıların ve yatırımcıların, ne üretim ne boru hattı ne de LNG kurum tesislerine para akıtması mümkün. İsrail ve Güney Kıbrıs'ın çıkaracağı gazın, Girit üzerinden Yunanistan'a oradan da Adriyatik altından İtalya'ya taşınması öngörülen Doğu Akdeniz gaz boru hattı için AB tarafından 'ortak ilgi projeleri' kapsamında ön finasman sağlandı. Ama esas yatırım için finansman bulunması imkansız görülüyor. Bence Doğu Akdeniz sorunları esas olarak enerji ile ilgili değil. Temel sorun, bölgenin jeopolitik nüfuz sahası paylaşımı, deniz egemenlik sınırlarının belirlenmesi, askeri ve ticari gemilerin seyrüsefer serbestisi konularında düğümteniyo."

'Karadeniz'deki keşif dünya ölçeğinde mütevazı boyutlarda'

■ Bu dönemde Karadeniz doğal gaz keşfi "eksen" değiştirir mi? Türkiye'nin enerji politikalarına nasıl yansıtacak?

Bunca sıkıntının tam ortasında Karadeniz'de Zonguldak açıklarında doğal gaz rezervlerinin keşfi gibi müspet haberler içimizi ısıtıyor. Doğal gazda yüzde 98 ithalata bağımlı olan, her yıl rakamlar değişse de yaklaşık 12 milyar dolar bedel ödeyen bir ülke için bağımlılığın ve dışarıda ödenen dövizin azalması ihtimali elbette ki hepimizi sevindirecek bir haber. İleride yeni keşifler olması, belki de Karadeniz'in yeni bir Kuzey Denizi örneğine dönüşmesi ihtimali var tabii ki ama biz şimdilik TPAO'nun testler neticesinde belirlendiği 405 milyar metreküpü esas alırsak bu kaynak dünya ölçeğinde 'oyun değiştirici', 'eksen kaydırıcı' olacak diyemeyiz. Baktığımızda dünya kanıtlanmış doğal gaz rezerv toplamı 198.8 trilyon metreküp. En büyüğü 38 trilyon metreküp ile

Rusya. Ortadoğu'da 75.6 trilyon metreküp rezerv olduğu tahmin ediliyor. Doğu Akdeniz'in toplam rezervleri 3.5 trilyon metreküp ki bu dünyanın bir yıllık tüketimine eş değer. Üretimde lider ise 921 milyar metreküp ile Amerika Birleşik Devletleri (ABD). Yani bizim yeni belirlenen rezervlerin neredeyse üç katı fiili üretimi var. Bizim en büyük tedarikçimiz olan Rusya'nın gaz üretimi ise yıllık 679 milyar metreküp. Bu istatistikler gösteriyor ki yeni keşfimiz dünya ölçeğinde mütevazı boyutlarda ama 48 milyar metreküplük gereksiniminin sadece yüzde 2'sini üretebilen Türkiye için çok önemli bir gelişme. Bize bitişik Romanya, Bulgaristan, Ukrayna ve Rusya deniz sahalarında da aramalar devam ediyor. Kiminde üretim başladı. Çoğu ya deniz sınırı ihtilafları ya da uluslararası arama iştahının azalması yüzünden devre dışı kaldı. Daha elverişli koşulların doğmasını bekliyor. Belki ölçek ekonomisi yaratmak için onlar ile ortaklaşa arama ve üretim yapmamız düşünülebilir.

■ Karadeniz'e uluslararası devleri çekebilecek miyiz? Sizin bu

konuda öneriniz var mı?

Dünya pazarlarında doğal gaz arz fazlası olduğunu, talebin düştüğünü, fiyatların azaldığını görüyoruz. Böyle bir dönemde ülkelerin de şirketlerin de yatırım iştahı düşük olduğundan yatırımcı bulmak her zamankinden daha zor olabilir. Dahası Sakarya Sahası'ndan gaz üretimi bizim halihazırda ithal ettiğimiz fiyatlardan daha pahalıya mal olacaksa sırf 'milli ve yerli' olsun diye yatırım yapılması pek akıllıca olmayabilir. Özellikle hem yerli hem de yabancı yatırımcıların geriye çekildiği, doğal gazın eskisi kadar popüler olmadığı bir dönemde. Bence bu keşfi ne küçümseyelim ne de abartalım. Soğukkanlı bir yaklaşımla bu güzel haberi gerçek boyutunda tutalım, yeni rezervler keşfine yoğunlaşalım, en optimum düzeyde doğal gaz maliyetini düşürecek şekilde yatırımı göz önünde bulunduralım, 2023 hedefini inatla kendimize empoze etmeyelim, nihai yatırım kararından önce de dünyadaki başarılı örnekleri iyice inceleyip uluslararası ortaklıklar ile birlikte yürüyelim bu yolda.

eskimekte olan oyun değiştirici dinamikler, köklü dönüşüm, geçiş süreci, yenilenebilir devrimi, yeşil ekonomi, yeni oyuncular ve oyun, geleneksel jeopolitik güç dengesinin kökten sarsılması gibi bazı klişe sözcükleri bir yana bırakmak, yeni söylemler ve mesajlar geliştirmeye ihtiyaç var.

Felaket tellallığı yapmak istemem ama şayet dünyanın en büyük üç ekonomisi olan ABD, Avrupa Birliği (AB) ve Çin bir araya gelerek kriz sonrası dönem için şimdiden güçlü bir küresel canlanma paketi üzerinde anlaşamazlar ve güven yaratıcı adımlar atmaya başlalmazlarsa maalesef içinde yaşadığımız durum daha da vahim hale gelecek. Umarım bu sağduyuyu gösterebilirler ve tüm olumsuz senaryoların hilafına, işbirliği, uzlaş ve sağduyuya dayalı yeni bir dünya düzenine geçmek için hepimizde yeniden umut tohumları yeşermesine imkan sağlarlar. Unutmayalım

ki krizler aynı zamanda fırsat zamanıdır.

■ Bizdeki olumsuz etkilene ne ölçüde kaygı verici?

Kuşkusuz ticaret, yatırım, finans, enerji ve teknolojiye göbeğinden dış dünyaya bağımlı olan Türkiye de bu küresel daralmadan çok olumsuz etkilenecek. Türkiye petrol ihtiyacının yüzde 93'ünü ithal eden bir ülke olarak elbette ki fiyat düşmesinden olumlu etkileniyor. Olabilecek tüm kaynaklarını stratejik petrol rezervlerini

takviye etmeye, hatta eldekiler yetersiz kalırsa yurtdışında depolama tesisleri kiralarak oralarda da stok yapmaya sevk etmeli.

Bu düşüşün, dibe düştikten sonra önümüzdeki dönemde geri çevrileceği bilinciyle tüketiciye aynen yansıtılması doğru olmayabilir. Özellikle de Kovid-19 krizinden çıkmak için ilave kaynağa ihtiyaç duyulan bir dönemde. Zor olmakla birlikte çekirdek sermayeyi sağlayıp uluslararası fonları da harekete geçirerek Türkiye'nin kaynak ülkelerinde saha satın alması ya da ortak olması da düşünülmelidir. Fiyatlar düştü diye enerji verimliliği ve yeşil enerjiye geçiş sürecinde gevşememeliyiz. Teknolojinin yanı sıra iş ve finans modellerinin de güncellenmesi gerekiyor.

■ Türkiye için nasıl bir yeni enerji güvenliği anlayışı öneriyorsunuz?

Şuna kuvvetle inanıyorum ki Türkiye, menfaatlerini bu prensipler çerçevesinde

bulundu:

■ ABD, dünyanın petrol ve doğal gazda tartışmasız lideri olma yönünde ilerliyor. Çin hükümetinin "enerjide devrim" ve "kirlilikle mücadele" çağrıları ile daha hizmet ağırlıklı bir ekonomik modele geçişi, enerji sektörünün ilerleme yönünü de değiştiriyor.

■ Rusya, doğal gazda üstünlüğünü yeni oyunculara kaptırma niyetinde değil. LNG'de Avustralya ve Doğu Afrika'da yeni üreticiler Katar'ın üstünlüğünü aşındırıyor.

■ Çin, Kore, Rusya gibi oyuncular nükleer enerji piyasasında geleneksel oyuncularından daha etkin hale geliyor.

■ Yeni iş modelleri, yaratıcı finansman imkanları, daha vasıflı insan sermayesi, esnek ve güvenilir hükümet politikaları, kurumları gerekiyor. Hem de hiç gecikmeksizin.

birkaç yıla sığabiliyor. 2060'a kadar uzanan senaryolarda dünyada yenilenebilirin elektrik üretimindeki payının yüzde 40'a yükseleceği öngörülmüyor. Fosil yakıtlar 1970'ten bu yana yüzde 86'dan 81'e düşerek sadece yüzde 5 pay kaybetti. 2060 senaryolarında hala yüzde 50-70 menziline görünüyorlar. Elektrikli araçlar, sanıldığından daha yakın zamanda yollarımızda seyahat edecekler. Dünyada şu an 2 milyon elektrikli otomobil var. Bu sayının 2040'ta 300 milyona ulaşması öngörülmüyor. 2025'e kadar yeni araç filo kapasitesinin dünyada yüzde 15'i, AB ülkelerinde ise yüzde 25'i elektrikli araçlardan oluşacak. Petrolün araçların yüzde 92'sine enerji sağladığı düşünülürse bu dönüşüm petrol talebinde önemli düşüş yaratabilir" yanıtı verdi.

Dünya enerjisinde sadece oyun değil oyuncuların da değiştiğini işaret eden Ögütçü, şu tespitlerde

Bugün enerjide en önemli olgu sürat

Sanayi 4.0 son yıllarda en çok konuştuğumuz konular arasında yer alıyor. Peki sanayinin göbeğinden bağlı olduğu enerjide 4.0 var mı? "Artık sanayinin yanı sıra demokrasi, teknoloji, mutluluk, müzik, tarım, finans gibi her alanın 4.0'ı geliştirildiğini" ifade eden Ögütçü sorumuza "Geleceğin en önemli alanları olan yapay zeka, uzay, okyanus, gıda ve su da Enerji 4.0'dan ayrı konuşulabilir mi? 2008 bunalımından bu yana küreselleşme akımı geriye sarmaya başlarken dijital ekonomi sınır ötesi ticaret ve işlem trafiğini hem artırdı hem de maliyetleri aşağıya doğru çekiyor. Bugün enerjide değişen en önemli olgu, sürat. Eskiden 15-20 yıla yayılan gelişmeler, teknolojiye baş döndürücü gelişmeler, finans sektörünün kıvrak hareket etmesi, düzenleyici süreçlerin rasyonel hale getirilmesi ve gereksinimler nedeniyle artık

MEHMET ÖĞÜTÇÜ KİMDİR?

Dünya enerjisine hâkim kurumlarla dirsek temasında bulunan Mehmet Ögütçü'nün 8. Cumhurbaşkanı merhum Turgut Özal'ın danışmanlığından Pekin Brüksel ve Paris'te diplomatlığa, Uluslararası Enerji Ajansı Asya Pasifik Başkanlığı'ndan 'Zenginler Kulübü' OECD'nin Yatırım Bölümü Başkanlığı'na kadar uzanan bir kariyer çizgisi var. Asya Kalkınma Bankası'nın 2030 enerji ve altyapı stratejisini hazırlayan Ögütçü, halen merkezi Londra'daki Global Resources Partnership şirketinin Yönetim Kurulu Başkanı. Ögütçü, aynı zamanda The London Energy Club'un Kurucu Başkanı, Brüksel'deki EuroFocus stratejik iletişim ve Dublin'deki Trinüs etik yatırım şirketlerinin de ortak yöneticisi. Washington'daki Middle East Institute'ün Uluslararası Danışma Kurulu Başkanlığı görevini de yürüten Ögütçü'nün İngilizce ve Türkçe çok sayıda kitabı bulunuyor.

gerçekçi bir şekilde yeniden tanımlayarak akıllı bir strateji ve liderlik ile halen şekillenmekte olan yeni küresel enerji ve jeopolitik düzenin bölgesel baş oyuncularından biri olabilir. Siyasi irade varsa gerisi hiç de zor değil.

Önümüzdeki dönemde küresel ligde rekabet edebilmenin, süratli ve sürdürülebilir kalkınmayı sağlamanın enerji ikmalini kesintisiz, temiz, çeşitli kaynaklardan ve mümkün olduğunca uygun fiyatlarda temin etmekten geçtiğini hepimiz tartışmasız kabul ediyoruz.

Yaşadığımız temel güç kaymalarının doğrudan sonucu olarak küresel enerji dengeleri de kökünden sarsılıyor, yeni bir dünya enerji ve jeopolitik düzeninin yükselişine tanıklık ediyoruz. Su ve gıda dahil diğer stratejik doğal kaynaklarda, teknolojiye, finansmanda

jeopolitik önemi olan ülkelerin ekonomilerini, güvenliğini temelden etkiliyor, yeni bir jeopolitik anlayışı beliriyor. Bu çerçevede bizim için de kritik bir milli güvenlik konusu olan dış göbeğinden bağımlı enerjide şu temel sacayaklarının hesaba katılması gerekiyor:

- Mümkün olduğunca ülke içi enerji üretimini artırmak temel hedef ama iç üretim maliyeti uluslararası piyasalardaki fiyattan çok yüksek ise dışarıdan ucuza almaya, depolamaya devam etmek,
- Stratejik rezervleri kriz zamanları için tutmak, fiyatların düşük olduğu dönemde alım için hem ülke içi hem de ülke dışında kiralanacak depoları kullanmak,
- Başta yenilenebilire ağırlık vermek olmak üzere yakıt türlerini ve kaynak ülkeleri çeşitlendirmek ki tüm yumurtalar aynı sepette olmasın,
- İnşaatlarda, taşıtlarda, sanayi kuruluşlarında, tarımda hala geniş potansiyel olan enerji verimliliğini iyileştirmek, talep yönetimini güçlendirmek,
- Hem yeni enerjilerde hem de verimlilik artırmada teknolojiyi özellikle de yapay zekayı,

otomasyonu yoğun şekilde kullanmak, siber güvenlikte olası saldırılara karşı hazırlanmak, gerçek anlamda Ar-Ge faaliyetlerine kaynak ayırmak,

■ Yurtdışında petrol, doğal gaz sahalarına, elektrik santrallerine, iletişim hatlarına özel-kamu ortaklıkları şeklinde yatırım yapmak aynı zamanda iç üretim için ülkedeki yatırımcıları da korumak, teşvik etmek,

■ Enerji ticaretinde sözleşmeleri akıllıca, esnek ve uzun vadeye bağlanmayacak, rekabet gücümüzü artıracak şekilde müzakere etmek, mümkün olan en geniş şeffaflığı sağlamak, bölge enerji ticareti ve finansmanında da söz sahibi olmak,

■ Her zaman karşımıza çıkacak olan iklim değişikliği ve yerel çevre sorunlarını her kararda, politikada

samimiyetle dikkate almak, bu alandaki teknolojilerde öncü rol oynamak,

■ Çevremizdeki coğrafyada dış politika ve güvenlik ile enerji politikaları arasında uyumu sağlamak, çelişkileri azaltmak, askeri kaslar kullanmayı en son seçenek olarak saklamak, büyük güç olmanın gereği olarak kimseye küsmekten her başkent ve güç odağı

ile iletişim hatlarını açık tutmak, "kazan-kazan" çözümler üretmek,

■ Türkiye'ye yeni roller tanımlanıp tanımlanmayacağı, Karadeniz, Gürcistan, Ukrayna ve Hazar'daki jeopolitik sorunların nasıl aşılabileceği, bölgede yeni bir aktör olarak Çin ile Kuşak ve Yol girişimi çerçevesinde ortaklaşa neler yapılabileceği konusunda politika üretmek,

■ AB'nin "Yeşil Mutabakat"ının Türkiye ile işbirliği ve ortaklıklara yansımaları, enerji ve iklim değişikliğinde daha yakın çalışılması için yakın zamanda gerçekleşmesi mümkün olmayan tam üyelik hedefi ile pratik işbirliği alanlarının ayırıştırarak Akdeniz, Karadeniz, Ege ve Hazar'da AB'yi daha nötr bir mecraya çekmek.

“

Akıllı bir strateji ve liderlik ile Türkiye yeni küresel enerji ve jeopolitik düzenin bölgesel baş oyuncularından olabilir.

BEDAŞ KALİTE SİSTEMLERİ, ARŞİV VE DOKÜMANTASYON EKİP LİDERİ

MERVE DEMİRTAŞ:

Sektörde en kaliteli enerji dağıtımını hedefliyoruz

10 kişilik bir ekibin içinde görev yapan BEDAŞ Kalite Sistemleri, Arşiv ve Dokümantasyonlar Ekip Lideri Merve Demirtaş hedeflerini, 'Globalde gelişen ve oluşan yeni kalite yönetim sistemlerini sistemimize dâhil ederek sektörde en kaliteli enerji dağıtımını sağlamak' olarak özetliyor.

Ağustos 2020'de BEDAŞ ailesine katılan Kalite Sistemleri, Arşiv ve Dokümantasyonlar Ekip Lideri Merve Demirtaş, Anadolu Üniversitesi İngilizce İşletme mezunu. Halen İSG uzmanlığı üzerine yüksek lisans yapan Demirtaş, aynı zamanda New York'ta Buffalo Üniversitesi'nde Elektrik Üretimi, İletimi ve Dağıtım Uzmanlığı üzerine eğitim aldığını ifade ediyor. 11 yıl boyunca farklı şirketlerde görevler yapan Demirtaş ile kalite yönetim sistemlerini, çalışmalarını ve hedeflerini konuştuk:

■ Kalite Yönetim Sistemleri'nin çalışmaları hakkında bilgi verir misiniz?

Küresel bir pazarda şirketler arasındaki kontroller ve dengeler kurulmalı. Aksi takdirde, kuruluşlar ve ülkeler arasında standardizasyon ve kaliteyi korumak zor olur. Kalite yönetim sistemleri ise kuruluş içerisinde müşteri memnuniyeti ve sürekli iyileştirme olarak hedeflenen kalitenin gerçekleşmesi için planlı ve stratejik bir şekilde sürdürülen faaliyetlerin tamamını ifade ediyor. Regülasyon ve müşteri beklentileri doğrultusunda belirlenen kalite

yönetimini ve verimliliğini sürekli iyileştirerek artırmayı amaçladığını söyleyebilirim.

Bu çerçevede kalite yönetim sistemlerinin başlıca faydalarını şöyle sıralamak mümkün:

► Müşteri memnuniyeti ve beklentilerinin daha iyi anlaşılmasını sağlar.

► Çalışma süreçlerinin verimliliğini artırır.

► Şirket içerisinde tüm birimlerin kaliteye ortak olmalarını sağlar.

► Daha iyi bir yönetimin oluşmasına önemli katkıda bulunur.

► Kalite kaynaklı uygunsuzlukları azaltır.

► Hizmet kalitesinin sürekliliğini ve sürdürülebilirliğini sağlar.

► Şirket imajını önemli bir katkıda bulunmakla birlikte kurumsallaşma için de önemli bir faktördür.

► Rekabet gücünü artırır.

► İç ve dış müşteriler tarafından duyulan güven duygusunu artırır.

► Şirket çalışanları arasındaki iletişimi güçlendirir.

► Yapılan belgelendirmeler ile ulusal ve uluslararası düzeyde kabul görülmeyi sağlar.

► Şirket içerisinde yapılan tüm işlerin yazılı, sistematik ve kontrol altında olmasını sağlar

■ BEDAŞ'ın kalite yönetimi ile ilgili aldığı belgelerin denetimi ve devamlılığı yönünde ne tür çalışmalar yapıyor?

Gelişen ve değişen standardizasyon kapsamında çalışmalarımızı sürekli iyileştirerek güncelliyoruz. Bu standartlar kapsamında başta genel müdürlüğümüz ve işletme müdürlüklerimiz de dâhil olmak üzere her yıl denetimler geçirmekteyiz. Her denetim bizim için yeni bir tecrübe ve yeni bir iyileştirme adımı olmakta. Şirket içerisinde de düzenli olarak iç denetimler, kalite yönetim sistemleri hedeflerinin takibi, regülasyon takibi, eğitimler, izleme, ölçme ve analiz etme çalışmaları, risk ve fırsatları belirleme faaliyetleri, sürekli iyileştirme faaliyetleri yürütülüyor.

AEDAŞ İNSAN KAYNAKLARI UZMANI

ELİF ERDEK:

Şirketlerin başarısında çalışanların gereksinimlerini anlamak çok önemli

2013 yılından bu yana AEDAŞ İnsan Kaynakları Departmanında uzman olarak çalışan Elif Erdek, kariyer planlamaları, motivasyon çalışmaları ve eğitim ihtiyaç analizleri ile çalışanlara destek verdiklerini belirterek "Şirketler için başarıya giden yolda çalışan gereksinimlerini anlamak çok önemli" diyor.

Şirketlerin gelecek vizyonlarında, çalışanların motivasyonunda İnsan Kaynakları (İK) ekiplerine çok büyük görevler düşüyor. AEDAŞ İnsan Kaynakları Departmanında uzman olarak görev yapan Elif Erdek de şirketleri başarıya götüren yolda çalışan gereksinimlerini anlamak ve gelişimlerine destek olmanın çok önemli olduğunu ifade ediyor. Erdek ile pandemi sürecinde attıkları adımları, elektrik dağıtım sektöründe nitelikli insan gücü ihtiyacını konuştuk:

■ Bize kendinizden bahseder misiniz? Ne kadar zamandır çalışma hayatının içinde yer almaktasınız? Bulunduğunuz görevi hangi tarihten itibaren üstlendiniz?

Anadolu Üniversitesi Sosyoloji Bölümü mezunuyum. 2003 yılında profesyonel çalışma hayatına adım attım. Farklı sektörlerde çalıştıktan sonra özelleşme öncesi, 2006 yılında TEDAŞ yüklenicisinde bordro ve özlük işleri alanında çalışmaya başladım. Özelleşme ile birlikte 2013 yılından itibaren AEDAŞ İnsan Kaynakları Departmanında, İnsan Kaynakları Uzmanı olarak görevimi devam ettirmekteyim. Evliyim, 2 erkek çocuğu annesiyim.

► Şirketlerin başarılı olmasında İK birimlerinin önemi her geçen gün daha

da artıyor. Siz bölgenizdeki personele yönelik ne tür çalışmalar yapıyorsunuz?

Şirketleri başarıya götüren yolda çalışan gereksinimlerini anlamak ve gelişimlerine destek olmak çok önemli. Özellikle günlük hayatımızın sürekli değişim içinde olduğunu düşündüğümüzde ihtiyaçlara anlık cevap verebilmek ve çalışanlarımızın gelişimlerini destekleyerek gerek şirket performansını artırmak gerekse bireysel performansı maksimize etmek için hedefler ile yönetimi desteklemekteyiz. Çalışanlara yönelik kariyer planlamaları, motivasyon çalışmaları, eğitim ihtiyaç analizleri yapmaktayız. Ayrıca hedeflerimiz arasında stratejik düşünen ve değişime açık bir yapıya geçiş yer alıyor.

ŞİRKET BÜNYESİNDE BİR SAĞLIK KOMİTESİ KURDUK

► Kovid-19 sürecinde çalışanların sağlığını korumak adına attığınız adımlar konusunda bilgi verir misiniz?

Öncelikle salgın başlangıcından itibaren Sağlık Bakanlığı'nın tüm

önerilerini dikkate alarak gerekli aksiyonları aldık ve hızla hayata geçirdik. Şirket bünyesinde bir acil eylem senaryo planı hazırladık. Pozitif veya temaslı vakaların ve alınacak önlemlerin yönetimi için Sağlık Komitesi kurduk. Tüm çalışanlarımıza almaları gereken önlemler hakkında düzenli olarak iletişim kanallarımız üzerinden bilgilendirmeler yaptık. Teması olabildiğince azaltmak ve sosyal mesafeyi korumak adına toplantıları online yapmaya başladık. Müşterilerimizle çalışanlarımızın fiziki temasını ortadan kaldıracak veya minimize edecek önlemler aldık. Zorunlu haller dışında ziyaretçi kabul etmemeye başladık. Ortak alanlara dezenfektan dispenserleri koyduk. Yemekhanede oturma düzeni, saat düzeni ve masa numaralandırması yapıldı. Ofis çalışma alanları sosyal mesafe kuralına göre düzenlendi. Şirkete girişlerde ateş ölçümü yapılıyor. Araç değişimlerinde araçlar dezenfekte ediliyor. Tüm işletme binaları periyodik aralıklarla, ortak kullanım alanları ise her gün dezenfekte ediliyor.

ÇEDAŞ ARIZA ONARIM YÖNETİCİSİ:

TAYFUN TURAL:

Kesintisiz ve kaliteli enerji temini en önemli sorumluluğumuz

ÇEDAŞ'ın toplamda 600 kişilik bir kadro ile hizmet verdiği arıza bakım ve onarım ekibinde yönetici olarak görev yapan Tayfun Tural, "Abonelerimize kaliteli ve kesintisiz enerji temini en önemli sorumluluğumuz" derken bu bilinç ile yürütülen çalışmaların yüksek müşteri memnuniyetini de beraberinde getirdiğini dile getiriyor.

Elektrik dağıtım şirketlerinde arıza, onarım ve bakım sürecinde yer alan çalışanlara çok büyük sorumluluk düşüyor. Özellikle kış aylarında sert hava koşullarında görevleri daha da ağırlaşan bu isimlerden biri de Çamlıbel Elektrik Dağıtım A.Ş. (ÇEDAŞ) Arıza Onarım Yöneticisi Tayfun Tural. Lisans eğitimini elektrik-elektronik mühendisliği alanında tamamlayan ve 10 yıldır profesyonel çalışma hayatının içinde yer alan Tural, kW'nın sorularını yanıtladı:

■ **Arıza Onarım Yöneticisi'nin görev kapsamından bahseder misiniz? Üstlendiğiniz sorumluluklar neler?**

Görev kapsamımızı, arıza onarım ve bakım süreçlerinin planlaması, takibinin yapılması, gerekli inceleme, tespit ve uygulamalar ile hizmet kalitesinin artırılması şeklinde özetleyebilirim. Abonelerimize kaliteli ve kesintisiz enerji temini en önemli sorumluluğumuz. Bu sorumluluk bilincinde yürüttüğümüz çalışmalar müşteri memnuniyetini de beraberinde getiriyor.

■ **Kaç kişilik bir ekiple hizmet veriyorsunuz?**

Arıza onarım ve bakım süreçlerini sahada 550 kişilik güçlü bir ekip ile yürütmekteyiz. Ayrıca planlama ve takibi yürüten, süreçlerin analizini yaparak verimliliği ve müşteri memnuniyetini en üst seviyeye taşıma gayretinde olan 15 kişilik güçlü bir ofis ekibimiz de bulunmakta. İlçe şeflerimiz ile birlikte yaklaşık 600 kişilik güçlü bir kadro ile hizmet veriyoruz.

■ **Arıza bilgisi size nasıl ulaşıyor ve ondan sonraki süreç nasıl gelişiyor?**

2018 yılı Ocak ayı itibarıyla dağıtım bölgemizin tamamında devreye almış olduğumuz; CBS, SCADA, OSOS, Çağrı Merkezi ve CC&B verilerini entegre kullanabilen Arıza Yönetim Sistemimiz bulunmakta. Bu sistem, çağrı merkezi kanalı dışında OSOS ve SCADA verilerini de anlık olarak değerlendirerek henüz abonelerden kesinti ihbarı gelmeye başlamadan muhtemel arıza noktasını tahminleyerek iş emri üretmekte. Üretilen iş emri; önem derecesi, arıza onarım ekiplerimizin konumu ve iş yoğunluğu göz önünde bulundurularak en kısa sürede müdahale sağlayabilecek ekibe yönlendirilmekte. Ekipler, iş emirlerini tabletler üzerinden giriyor. Gerekli onarım

tamamlandıktan sonra yine tabletler üzerinden süreci sonlandırıyorlar. Ayrıca bu sistem ile ekiplerimizin konumu, arıza noktasına varış süreci, arızanın onarım süreci ve onarım için kullanılan malzemeler ayrıntılı şekilde analiz edilebilmekte.

SERT KIŞ KOŞULLARINA ÖNCEDEN HAZIRLANIYORUZ

■ **Bölgenizde kış ayları sert geçiyor. Bu dönemde arıza ekiplerinin yükü normal günlere göre çok fazla artıyor mu?**

Hizmet verdiğimiz coğrafya sert kış koşullarına hazırlıklı olmamızı gerektiriyor. Bu nedenle kış ayları bastırmadan ön hazırlık yapıyoruz. Bakım ve onarım programlarımızda kış ayları için aldığımız birçok tedbir bulunmakta. Ancak zaman zaman bazı bölgelerimizde, şiddetli rüzgâr ve buz yükü sebebiyle ciddi şebeke hasarları meydana gelebiliyor. Öngörülmesi çok zor olan bu dönemlerde, ekiplerimizin arıza giderim süreçlerini minimuma indirebilmek, enerji sürekliliğini sağlayabilmek adına çok zor koşullarda bile büyük bir gayretle çalıştıklarını söyleyebilirim.

**AKDENİZ
ELEKTRİK
DAĞITIM**
“enerjimizle yanınızdayız”

HAYAT KESİNTİSİZ SÜRSÜN DİYE İŞİMİZİN BAŞINDAYIZ

ENERJİNİN YILDIZLARI'NI SEKTÖRE KAZANDIRIYORUZ!

Elektrik dağıtım sektöründe nitelikli iş gücü yetiştirmek ve sektörün kalifiye personel ihtiyacını karşılamak amacıyla başlattığımız Enerjinin Yıldızı projesi kapsamında 2019-2020 Eğitim-Öğretim Yılı'nda İstanbul Avrupa Yakası'nda 44, Antalya'da 37, Sivas'ta ise 34 öğrenciyi sektöre kazandırıyoruz.

**BOĞAZİÇİ
ELEKTRİK
DAĞITIM**
"enerjimizle yanınızdayız"

**AKDENİZ
ELEKTRİK
DAĞITIM**
"enerjimizle yanınızdayız"

**ÇAMLIBEL
ELEKTRİK
DAĞITIM**
"enerjimizle yanınızdayız"